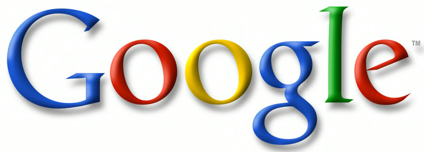

P. A. ROSENBERG

HYGGELIGHEDEN

LYSTSPIL I TO AKTER

KØBENHAVN · MCMIV
KARL SCHØNBERGS FORLAG

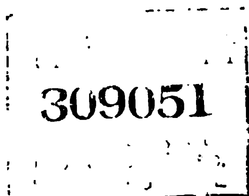

P. A. ROSENBERG

HYGGELIGHEDEN

LYSTSPIL I TO AKTER

KØBENHAVN
KARL SCHØNBERGS FORLAG
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1904

309051

PERSONERNE.

OLE HENRIKSEN, Møller.
ELSE MARIE, hans Søster.
BERTHA.
JENS MIKKELSEN, Gaardmand.
HANS VOLD, Smed.
KRISTEN, hans Søn.
JØRGEN NIKOLAJSEN, Kolportør.
HELGE HANSEN, Forstassistent.
ALINE JEPPESEN.
LUNDING.
Sognefogden.
En Gaardmand.
Gaardmænd og deres Koner.

Handlingen foregaar paa Vandmøllen «Hyggeligheden»
i det nordlige Sjælland.

Tiden vore Dage.

FØRSTE AKT.

Gaardsplads udenfor Møllen. I Baggrunden en Bro over et Vandløb, hinsides hvilket Landevejen. Tilhøjre Møllen, over hvis Indgangsdør, omvoxet af vild Vin, læses «Hyggeligheden». Udenfor et Bord med Stole og Bænke. Paa Bordet et Bind af Flora danica, et Mikroskop, et Par Flasker med Etiketter, et Amatørfotografiapparat og en Del afplukkede Planter. Tilvenstre Udhuset, udenfor hvilket en Stabel Favnebrænde, bag denne en Savbuk med Sav. Tidlig Morgen.

FØRSTE SCENE.

Lunding staar tilvenstre og kaster Brød til nogle Høns bagved Udhuset. **Bertha** fra Møllen med et Glas Mælk.

LUNDING.

Put! Put! Put! Naa saa komse da, de Smaaputter! Skal de have dejligt Fransebrød, hvad?

BERTHA.

Giver De Hønsene Franskbrød?

LUNDING.

Ja. (Kaster atter.) Put! Put! Put! Aa, det er henrivende at se dem æde i Samdrægtighed, de yndige Dyr. Jeg ved ikke noget saa hyggeligt som Høns. Bare det at se dem gaa saa fredeligt om-

kring og passe deres eget — — saa, nu slaas de! Vil I lade være, I Sataner! Jeg skal lære Jer! Push! (Kaster Resten af Brødet og kommer frem til Bordet, idet han børster Krummerne af sin Frakke.) Ah, der er nymalket Mælk! Man har det godt paa Landet! (Sætter sig og drikker.) De kan tro, Jomfru Bertha, jeg nyder det, jeg, der er vant til Byens øredøvende Spektakkel.

BERTHA

Det rumler vel fælt i Gaderne med alle de Vogne, kan jeg tænke.

LUNDING.

Vognene? Det er det mindste. Nej, Klavererne, Jomfru Bertha, Klavererne! Aa Gud bevares! De tamper paa Klaver baade ovenpaa og nedenunder. Sommetider faar jeg Lyst til at fyre min Revolver af først gennem Loftet og siden gennem Gulvet og se, om jeg ikke skulde være saa heldig at ramme et eller andet af Bæsterne.

BERTHA.

Ih Gud Fader da!

LUNDING.

Ja, man bliver hadefuld, Jomfru Bertha.

BERTHA.

Herude har Hr. Lunding det da roligt nok. Her er snart altfor stille.

LUNDING.

Her er dejligt! Og den gamle Vandmølle! Jeg

elsker saadan gamle Møller. De minder mig om Schubert.

BERTHA.

Var han Møller?

LUNDING.

Nej, men han har lavet de herligste Sange om en Møller og en nydelig Møllerinde, — saadan en som Dem, Jomfru Bertha.

BERTHA.

Aa, jeg er da ikke Møllerinde. Jeg er jo bare Pige i Møllen, — paa det nær, at jeg faar ingen Løn.

LUNDING.

Jeg troede, De var i Familie med Hr. Henriksen.

BERTHA
(kort).

Det mener *han* da vist ikke.

LUNDING.

Saa? .. Hvem er da Deres Forældre?

BERTHA.

Der er vel ikke nogen, som rigtig ved af det at sige. Jeg er saadan et Slags Hittebarn.

LUNDING.

Ja saa. (Tankefuld.) Ja, den Slags Ting passerer naturligvis ogsaa paa Landet.

BERTHA.

Det træffer. — Nej, Møllerens Broder, som havde Møllen før Ole Henriksen, han tog sig af mig, da jeg var lille. Men nu er han død og borte. Til Mikkelsdag bliver det tre Aar. (Hun tørrer sine Øjne med Forklædet.)

LUNDING.

Holdt de meget af ham?

BERTHA.

Det var saa omtrent den eneste, som at der har været rimelig imod mig.

LUNDING.

Herregud, stakkels Barn! (klapper hende paa Kinden).

ANDEN SCENE.

De Forrige. Helge Hansen.

HELGE
(kommer ude paa Landevejen, standser ved Broen).

Halløj, er det Dem, Hr. Lunding?

LUNDING.

Nej se, det er jo Helge Hansen, ikke sandt?

HELGE
(kommer over Broen).

Jo vel er det mig. Jeg fik at vide, at De var kommet hertil for nogle Dage siden, og saa maatte jeg dog op og ønske Dem velkommen. (Trykker hans Haand.) Bliver De her længere Tid?

LUNDING.

Hele Sommeren i al Fald. Jeg har et Par botaniske Studier at foretage herude. Det vil more Dig at høre om. Du var jo en af mine flinkeste Elever i Skolen. Jeg arbejder paa en sammenlignende Fremstilling af den danske Flora i vore Dage og paa Simon Paullis Tid.

HELGE.

Nej virkelig! Det er *meget* interessant. — Godmorgen Jomfru Bertha! Jeg synes, De tørrede Øjne, da jeg kom. Er der noget i Vejen?

BERTHA.

Nej, det var ikke andet end Tossestreger. Jeg stod og blev vemodig over det, at Hans Henriksen er død.

HELGE.

Det er jo saa længe siden.

BERTHA.

Ja begribeligvis.

HELGE

(viser hende, da Lunding ser bort, et Brev. Hun smiler glad).

Er Mølleren hjemme?

BERTHA.

Jeg kan jo se ad.

HELGE.

Nej Vorherre bevares! Det er ikke, fordi jeg vil ham noget. (Stikker hende Brevet i Haanden. Lunding ser det, da han tilfældig vender sig i det samme. Helge pludselig ivrig:) Er det et Mikroskop, det der?

LUNDING
(ser skiftevis paa dem begge).

Ja ... det vil sige .... nej, det er et Fotografiapparat. Men ..... aa hør, Jomfru Bertha, kunde de ikke hente os en Flaske Rødvin af den, jeg har med fra Byen, og et Par Glas?

BERTHA.

Jo, det skal strax være besørget. (Gaar ind i Huset.)

LUNDING
(til Helge, der ivrig blader i Flora Danica).

Hør Helge, hvad var det for noget?

HELGE.

Hvilket noget?

LUNDING.

Du gav jo Jomfru Bertha et Brev.

HELGE.

Naa *det!* Jo, ja, det var ikke andet .... det var et Brev, jeg havde lovet at besørge til hende fra .... en Pige oppe hos Skovriderens. Fra røde Stine.

LUNDING.

Det er vist ikke overensstemmende med Sandheden, Helge.

HELGE.

Nej, det ved Gud det ikke er! Min kære gamle Lærer, hvorfor skulde jeg holde Tingen hemmelig for Dem? De vil mig jo ikke andet end godt. Bertha og jeg er forlovede.

LUNDING.

Ja saa .... Men hvorfor skal det være saa hemmeligt?

HELGE.

Fordi den gamle Varulv, Ole Henriksen, som saadan er en Slags Værge for hende, ikke paa nogen Maade vil vide af mig at sige.

LUNDING.

Hvad har han imod dig? Du er jo et meget pænt og flinkt ungt Menneske.

HELGE.

Vist er jeg saa. Men .... ja det er en lang Historie. Jeg er ham blandt andet hverken rig nok eller hellig nok.

LUNDING.

Hellig?

HELGE.

Ja, De ved vel nok, at Ole Henriksen, er meget gudelig.

LUNDING.

Nej det har jeg forresten ikke bemærket.

HELGE.

Mænd er han saa. Han har vist ogsaa et skævt Øje til mig, fordi jeg har studeret; overhovedet: han vil ikke have noget med mig at gøre.

(Bertha med en Flaske Vin og to Glas.)

HELGE.

Hr. Lunding ved vor Hemmelighed, Bertha.

BERTHA
(flov).

Hvad skulde det til, din Utosk.

HELGE.

Han opdagede det selv.

LUNDING.

Vær ikke bange, Jomfru Bertha. Jeg sympathiserer med Dem begge to. To brave og kønne unge Mennesker! Og kan jeg paa nogen Maade være Dem til Nytte ....

HELGE.

Det var slet ikke saa utænkeligt.

LUNDING.

Men nu skal vi da min Sandten drikke Jeres Skaal. Hvorfor har De ikke taget tre Glas, Jomfru Bertha?

HELGE.

Bertha kan nippe hos mig.

LUNDING
(har skænket op).

Til Lykke, kære unge Venner, og gid I maa faa mange glade Dage! (De drikker.)

BERTHA.

Den er ligegodt noget surladen, den Vin.

HELGE.

Bertha holder mere af svensk Sodavand.

BERTHA.

Men det er naturligvis ikke saa fint som dette her.

TREDJE SCENE.

De Forrige. Ole Henriksen fra Huset i Skjorteærmer.

OLE.

Bertha! Kan du komme ind og give Svenden og Drengen Mad?

BERTHA.

Nu skal jeg være der. (Hurtig ind.)

HELGE.

Godmorgen, Ole Henriksen. Hvordan gaar det med Helbreden?

OLE
(gnaven).

Tak, det er, som det er. De har nok Tiden for Dem, at De kan sidde her og drikke Rødvin paa Morgenstunden.

LUNDING.

Jeg indbød min Ven paa et lille Glas. Hr. Hansen er min Discipel fra Skoletiden.

OLE.

Ja, det angaar jo ikke mig. Jeg skal ellers over og give Grise.

LUNDING.

Kan De sige mig, Hr. Henriksen, hvad kalder man her paa Egnen den Slags Forsteninger? Der er saa mange af dem oppe i Mergelgraven. (Viser en Forstening.)

OLE.

Det kalder vi en Mops.

LUNDING.

En Mops? Det var da besynderligt. Hvorfor kalder De den en Mops?

OLE.

Jeg ved ikke. Det er vel over det, at den har Horn.

HELGE.

Ja men en Mops har jo ikke Horn.

OLE.

Da har denne det dog. (Gaar brummende over tilvenstre og forsvinder bag Udhuset.)

HELGE.

En mærkelig Logik, hvad?

LUNDING.

De landlige Benævnelser paa den Slags Ting er ofte særdeles karakteristiske. (Betragter Forsteningen.) En Mops? Hm!

HELGE.

Det er tidligt, De er taget paa Landet, Hr. Lunding. Har Skolen allerede Ferie?

LUNDING.

Nej, jeg er ikke mere Lærer; jeg har begæret min Afsked og faaet den allernaadigst bevilliget.

HELGE.

Virkelig? Hvorfor dog det i Deres Alder?

LUNDING.

Det skal jeg saamænd sige Dig. Jeg har jo Penge nok til at leve beskedent af mine Renter, og Byens Tummel er med Alderen blevet mig mer og mer uudholdelig. København er i Gang med at avancere til Storstad; det er ikke noget for mine Nerver.

HELGE.

Jeg troede netop, den megen nye Asfalt dæmpede Larmen.

LUNDING.

Aa, det er ikke saa bogstavelig at forstaa, skøndt Spektaklet kan være nederdrægtigt nok. Nej, det er det hele moderne Liv, som forknytter mig. Mine ældre Venner ere mest døde, og de yngre føre sig ofte saa besynderligt op. Der er ingen *Orden* mer i noget som helst. Mænd løber fra deres Koner, og Koner fra deres Mænd. De gode gamle Partier løser sig op. Man ved bogstavelig ikke mer, om Ens nærmeste Bekjendte er Højre eller Venstre. Jeg bliver svimmel. Mine moralske Begreber forarges af al denne Vederstyggelighed. Nu er det min Agt at leve et Par Aar paa Landet, langt fra Sodomas og Gomorrhas Hexegryder.

HELGE.

Tror De egenlig, den moralske Status er stort anderledes her end i København?

LUNDING.

Her gaar alt sin jævne rolige Gang, fra Solen

staar op under muntert Hanegal, til Kirkeklokken ringer Aftenen ind, og Malkepigen gaar til sit Hjem med Bøtten paa Armen. Her pløjes og saa's og høstes i hyggelig Enfold og Samdrægtighed. Glad ser Bonden, naar hans Korn er i Lade, at Regnen strømmer ned over de tørstige Stubmarker.

HELGE.

Især, naar Naboens Korn er ude.

LUNDING.

Her er dejligt, stille og *ordentligt!* Nerverne rives ikke op af Konkurrencen og Reklamen. Det moderne Forretningsliv flaar Hjernerne i Stumper og Stykker tilsist. Alene at læse disse talløse Reklamer er en Tortur for Nervesystemet. Man bliver forfærdet, naar man paa sin rolige Morgentur pludselig ser paa Muren lige for sig med uhyre, ildrøde Bogstaver det frygtelige Ord: «Stans!» Man staar som ramt af Lynet, mens man læser videre med ganske smaa Bogstaver: «og se Priserne i Vinduet!» Paa næste Gadehjørne farer man sammen ved at læse: «Vogt Dem!» Og det er med mere Ærgrelse end Beroligelse, man fortsætter: «for Efterligninger, naar Fabriksmærket ikke staar i Proppen» ... Ikke at tale om Billederne!

HELGE.

Hvilke Billeder?

LUNDING.

Aa, ja det ved Du ikke. I de sidste Aar har

man begyndt at give Skiltene kunstnerisk Præg. Det et gyseligt! Den rædsomste Sildesalat, min Dreng! Og i den Grad uforstaaeligt, at jeg flere Gange har staaet foran saadan en Tavle i tre Minutter og troet, jeg havde tabt Forstanden eller faaet Delirium tremens. Mine Nerver *kan* ikke længer!

HELGE.

De slaar Dem ned herude for længere Tid?

LUNDING.

Ja. Denne gamle Vandmølle, som med saa god Ret bærer sit Navn «Hyggeligheden», har ganske forhexet mig. Jeg spadserer, botaniserer og saver Brænde for Motionens Skyld. Det er henrivende. Sommetider tænker jeg, at her vil jeg blive til min Død. Men sig mig, det er altsaa dit Alvor med den unge Pige?

HELGE.

Vist er det mit Alvor. Hvis De kjendte hende rigtig, vilde De vide, at hun er det bedste og dygtigste lille Menneske, man kan tænke sig.

LUNDING.

Men — du maa ikke blive vred — er hun ikke lidt .... lidt uciviliseret? Lidt bondsk, om jeg saa maa sige? Hun har f. Ex., forekommer det mig, en ganske betydelig ... hm! .... Dialekt, hvad?

HELGE.

Ja men det maa *De* jo netop synes om. De

sagde selv før, at der var mer ved Bønderne end ved Københavnerne.

LUNDING.

Ganske rigtig; men jeg mener kun, saadan just ligefrem til at gifte sig med ... naa, det maa du jo om, Pigen er køn og frisk, og naar du elsker hende ....

HELGE.

Jeg er selv Søn af en Bonde, maa De huske, og om jeg end har faaet en Smule Politur, saa sidder Landet mig nu alligevel i Blodet. Og det er jeg forresten slet ikke ked af.

LUNDING.

Nej, det har du saavist heller ingen Grund til at være. Hvad Magt har denne Ole Henriksen egenlig over din Kjæreste?

HELGE.

Bertha er uægte Datter af Ole Henriksens ældste Broder, efter hvem han arvede Møllen. Nu synes han ikke, han kan være bekjendt overfor Beboerne at smide hende paa Døren, og paa den anden Side vil han heller ikke anerkjende hende som sin Broderdatter. Han gaar saadan med en kronisk ond Samvittighed overfor den stakkels Pige, og det lider hun alligevel under.

LUNDING.

Herregud da! Arme Barn! Og dig vil han ikke give hende til?

HELGE.

Nej, jeg ved i Grunden ikke rigtig, hvad der er i Vejen. Han er ligesom bange for mig. Gud maa vide hvorfor! Og skøndt jeg har gjort de mest heltemodige Anstrengelser for at vinde hans Bevaagenhed, kan jeg godt mærke, at han ligefrem hader mig. Naa, kommer Tid, kommer Raad. Bertha og jeg skal nok tilsist vinde Sejr og bygge vort lille Hjem ude i den dejlige Skov, som vi begge to elsker. Der maa De komme og besøge os.

LUNDING.

Det skal være mig en stor Fornøjelse, kjære Helge, en stor Fornøjelse.

HELGE.

Ja men gjør det! Og hør engang: De maa staa Fadder til den første.

LUNDING.

Hvad beha' —? Gud bevares! Er der da Tale om .....?

HELGE.

Nej vist er der ej — endnu. Men De kan være vis paa, det skal nok komme med Tiden.

LUNDING.

Naa saadan. Ja, jeg vil gærne være Fadder, meget gjærne — med Tiden.

FJERDE SCENE.

De forrige. Nikolajsen og **Madam Jeppesen** kommer ude paa Vejen.

NIKOLAJSEN

(stanser, stiller sig i Positur og synger).

«Vær hilset, I Damer, langs Højsalens Vægge! Her kommer den farende Svend!»

HELGE.

Det er jo Nikolajsen.

LUNDING

(dæmpet).

Er han ikke lidt til en Side?

HELGE.

Han? Han er den fiffigste Fyr i ti Miles Omkreds. Det er bare hans Maade. (Nikolajsen og Madam Jeppesen er imens gaaet over Broen og kommer nu frem paa Scenen.)

NIKOLAJSEN.

Ærbødigst Godmorgen, Hr. Professor! I lige Maade, Hr. Forstmester! Dejligt Foraarsvejr! Tør man et Moment[1]) hvile de trætte Undersaatter i Ly af dette gæstfri Tag? (Lægger sin Taske paa Bordet og sætter sig paa Bænken.) De Herrer kjender vel Damen?

ALINE.

Ih Gud, Professoren kjøber jo hver Morgen sine Kringler til Kaffen oppe i Butiken.

LUNDING.

Ja, det er jo Madam Jeppesen. Deres Kringler

---

[1]) Udtales «Momang».

ere delikate. Jeg har desuden botaniseret oppe hos Dem. De har nogle ganske dejlige Oxeøjne.

ALINE
(fniser).

Det mener Professoren vist ikke.

LUNDING.

Jo tilforladelig.

NIKOLAJSEN.

De er paa Vildspor, Madam Jeppesen. Professoren tænker i dette Moment ikke paa Deres egne skønne Øjne, men paa en Blomst, som gror under disse Øjnes milde Lys.

ALINE.

De er en Fjoldrian, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Dette tørstige Lam søger iøvrig til Videnskabens Kilde forat husvales. Der var jo noget, De vilde spørge Professoren om, Madam Jeppesen.

LUNDING.

Er der noget, jeg kan tjene Madammen med?

ALINE
(lidt forlegent).

Det haster ikke.

LUNDING.

Jeg staar med Glæde til Madammens Disposition.

ALINE.

Ja tak, det kan godt vente. Jeg skulde have talt med Ole Kanel om nogle Grise.

HELGE.

Han er vistnok netop nede i Svinehuset for Øjeblikket.

ALINE.

Det passer jo udmærket. Saa tror jeg nok, jeg vil se at finde ham dernede. Adieu, Hr. Professor! (Gaar tilvenstre.)

LUNDING.

Sig mig, hvorfor kalder Befolkningen her Ole Henriksen for Ole Kanel?

HELGE.

Aah, det er saadan et gammelt Øgenavn.

NIKOLAJSEN.

Muligvis paa Grund af hans Ansigtsfarve, som jo falder lidt i det chamois. Ifølge en anden Tradition, fordi han bor ved Møllekanalen, og derfor oprindelig bar Navnet Ole Kanal, som i Tidens Løb ved en ikke ualmindelig Mouillering af Vokalen er blevet til Ole Kanel. Endelig hentydes der maaske til, at Ole engang i beruset Tilstand skal have ædt Savsmuld paa Risengrød i den Tro, at det var Kanel. Dermed turde de nogenlunde funderede Hypothesers Tal være udtømt.

HELGE.

Hvad er det med Madam Jeppesen, Nikolajsen? Hvad er det, hun vil spørge Hr. Lunding om?

NIKOLAJSEN.

Dette Spørgsmaals Besvarelse kræver en Rede-

gjørelse, som — Det er da vel ikke Rødvin, der staar?

LUNDING.

Jo det er. Maa jeg maaske byde Dem et Glas?

NIKOLAJSEN.

Intet vilde rent ud sagt i dette Tilfælde være mig mere kjærkomment, Hr. Professor. Jeg har gaaet fra Stationen med min Randsel paa Ryggen i den liflige Foraarssol.

LUNDING.

Her er jo desværre kun disse to Glas, som vi har drukket af, men jeg kan jo kalde ....

NIKOLAJSEN.

Gjør Dem ingen Ulejlighed, Hr. Professor! Det er mig en Ære at benytte mig af Deres eget Mundglas. (Skænker og drikker.) Ah! Det er Drue! Modnet i Provences Dale, hvad? Tillader De endnu en Draabe! «Her mærker man paa den ædle Vin, at det Hus er ædelt, man gæster!»

HELGE.

Faar vi saa Redegjørelsen, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN
(tørrer sig om Munden).

Med Fornøjelse, Hr. Forstraad. Sagen er, at Madam Jeppesen, som De ved, er Enke for tredie Gang.

LUNDING.

Den unge Kone. Virkelig?

NIKOLAJSEN.

Hendes Tilværelse har ikke manglet dramatisk Spænding. Desforuden har hendes Ægtefællers Død begavet hende med stort materielt Udbytte. De var alle tre blandt Egnens rigeste Mænd, navnlig den sidste, Bagermester Jeppesen. De vil lægge Mærke til, Hr. Professor, at saadan en Enke er ligesom en Snebolt, man ruller. For hver Omgang bliver hun mere velhavende. Følgen er, at hun for Øjeblikket attraaes af alle Landsbyens Enkemænd og Ungkarle, saa meget ivrigere, som hun ikke er uden en vis primitiv Dannelse. Hun er kjøbstadfødt. Blandt hendes Bejlere maa dog fremhæves tre. Pro primo Smeden Hans Vold, berømt for sine Hestesko og berygtet for sin Kæft med tilhørende Smedenæver. Pro secundo Gaard- og Enkemand Mikkelsen, hvis gamle Rønne brændte af for nogle Maaneder siden, og som ved den Lejlighed neglede en forsvarlig Assurance, der giver ham et betydeligt Hestehoveds Forspring i Konkurrencen.

LUNDING.

Naa, det er *ham*. Jeg har været nogle Gange nede paa Brandtomten allerede. (Til Helge.) Du ved, der gror undertiden en helt ny og stedlig ukendt Flora, hvor der har været Brand. Det er et meget interessant Fænomen. (Til Nikolajsen.) En lille Mand med rødligt Haar, ikke sandt?

NIKOLAJSEN.

Ganske rigtig. Han gaar desaarsag under

Navnet Mikkel Ræv, skøndt han er dum som en Bede. Folk dømmer desværre jævnlig efter det Ydre, Hr. Professor.

HELGE.

Der er dem, der siger, han selv har stukket Ild paa Gaarden.

LUNDING.

Gud bevares!

NIKOLAJSEN.

Jeg slutter mig til den siste ærede Taler. For mig er det hævet over al Tvivl, at Mikkel Ræv selv satte Fyr paa Kassen. A propos, Hr. Professor: De har saa mange kostbare Sager her; De burde lade dem assurere. Dette Flora-danica Stel f. Ex. er jo ikke til at erstatte.

LUNDING.

De har Ret. Det har jeg ikke tænkt paa.

NIKOLAJSEN
(tager hurtig et Kort frem).

Maa jeg anbefale Dem følgende Selskab, som jeg har den Ære at være Agent for? Vil De blot udfylde denne Blanket med Navn, lægge den i denne Kuvert og betro mig Brevet, saa skal alt være besørget inden Middag.

LUNDING.

Tusend Tak skal De have. Det skal jeg dog virkelig gjøre.

HELGE.

Nu den tredie Bejler, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Den tredie Bejler, Hr. Forstinspektør, er en ubemidlet Mand, hvis Aandskultur desværre overgaar hans økonomiske Besiddelser, og som derfor vilde være meget langt fra at turde opstille sig som Favorit, saafremt han ikke sad inde med Enkens Hjerte og et indgaaende Kjendskab til de lokale Forhold.

HELGE.

Med andre Ord: Dem selv?

NIKOLAJSEN.

Det siger I og ikke jeg, Herre!

HELGE.

Jeg troede ikke, De nogensinde vilde binde Dem til en fast Stilling; De, der saa ofte har prist det farende Livs Behageligheder.

NIKOLAJSEN.

Man bliver ældre; Duggen falder i Ens Haar. Jeg har nu virket som Kolportør af almennyttig Oplysning paa denne Egn i snart 20 Aar. Gigten begynder at indfinde sig. Hjemmets Hygge lokker den romantiske Vagabond. Jeg har havt mine «Lehrjahre», dengang jeg studerede ved Universitetet .....

LUNDING.

Saa? De er Student?

NIKOLAJSEN.

Selvfølgelig! Det vil sige, jeg naaede ikke at

absolvere Examen artium, men jeg var dog saa nær derved, at jeg først dumpede til den mundtlige Del. Siden har jeg saa gjennemlevet mine «Wanderjahre», ligesom Goethes Werther, og nu staar min Hu til Hvilen.

HELGE.

Bliver det Dem ikke for ensformigt, tror De?

NIKOLAJSEN.

Aa nej, skulde det lykkes mig at vinde Aline Jeppesens Haand, nærer jeg den Fortrøstning, at Samlivet med hende vil yde mig al ønskelig Afvexling. Hun er en Kvinde med Sprut! Desuden er jeg med Aarene blevet Filosof. Min Omflakken mellem Egnens Individer af begge Køn har lært mig hver Enkelts smaa Særegenheder at kjende. Jeg studerer Menneskene. Min Glæde er at finde deres «corde sensible» og spille paa den. Aah, det er saa morsomt at se dem danse ligestrax. Ved De hvad Hr. Professor, det er henrivende for et iagttagende Gemyt at se et Væsen handle i Overensstemmelse med Naturens store Love. Ikke sandt?

LUNDING.

Jo saamænd. Men Menneskene har jo i Modsætning til den øvrige Natur deres frie Villie.

NIKOLAJSEN.

Jeg forsikrer Dem, Hr. Professor. Lovmæssigheden er lige saa stor i Menneskenes Verden

som i Dyrernes og Planternes. Men man maa være Kolportør i 20 Aar for at opdage det.

LUNDING.

Men min gode Hr. Nikolajsen, for at komme tilbage til det, vi først berørte: hvad kan Madam Jeppesen have at tale med *mig* om?

NIKOLAJSEN.

Aline Jeppesen er usikker. Hendes Sjæl omtumles paa Tvivlens Bølger. Smeden har en god Stilling og er en kraftig Mand i sine bedste Aar. Mikkel Ræv sidder inde med en Masse fed Jord og en Kapital, som han som sagt rimeligvis har tilsvedet sig. Jeg har uden Selvros de største personlige Fortrin: mig *elsker* Aline; men jeg har ingen Sølvtøj. Aline Jeppesen er usikker, og i sin Tvivl har hun besluttet at spørge Dem tilraads.

LUNDING.

Gud bevares, mig! Hvor falder Konen paa det?

NIKOLAJSEN.

Deres venlige Øjne og elskværdige Væsen har indgivet hende Tillid. Hun ser med Rette i Dem Repræsentanten for en højere Verdensopfattelse. Præsten tør hun ikke henvende sig til, da hun ved, han misbilliger hendes saa snare Nyindtrædelse i Ægtestanden. Altsaa gaar hun til Dem.

LUNDING.

Nu har jeg aldrig hørt saa galt!

NIKOLAJSEN.

Sagen er, Hr. Professor, at Ideen rent ud sagt stammer fra mig.

LUNDING.

Fra Dem?

NIKOLAJSEN.

Ja, det tilstaar jeg. Jeg har tilladt mig at sige hende, at De er Videnskabsmand i det Fag.

LUNDING.

Hvilket?

NIKOLAJSEN.

Det ægteskabelige. Muligvis er det ikke absolut korrekt, skøndt alle Videnskaber jo i Grunden danner en stor Organisme. Men det gælder i dette Tilfælde mit Livs Lykke. Jeg har sagt hende, at Professoren tidligere er optraadt som Raadgiver i slige vanskelige Tilfælde, og at De sikkert vilde kunne give hende værdifulde Vink.

LUNDING.

Ja men Gudfader bevares —!

HELGE.

De er udmærket, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN.

Aline Jeppesen er barnlig og troskyldig. Jeg har fortalt hende, at der ved Universitetet er et Fakultet for ægteskabelige Sager — hvad der i Virkeligheden *burde* være — og at De er Pro-

fessor ved samme. Nu er det mit Haab, at De vil lægge et godt Ord ind for mine Chancer. Jeg skal vise mig taknemmelig. De skal faa to brillante Værelser i Bagergaarden for Spotpris i umiddelbar Nærhed af de førnævnte Oxeøjne.

HELGE.

Kjære Hr. Lunding, De maa sige ja. Nikolajsen fortjener sin Lykke, det svarer jeg Dem for.

NIKOLAJSEN.

I Mellemtiden haaber jeg at kunne manøvrere saadan, at mine Rivaler distanceres. Vægtskaalen kommer til at vippe. Et Lod fra Deres Haand i den rigtige Skaal, og alt er i Orden.

LUNDING.

Det er virkelig noget — — det, maa jeg sige, kommer mig noget uventet.

HELGE.

Nikolajsen, vi er Lidelsesfæller! Ogsaa jeg bejler til en Kvinde, hvis Hjerte tilhører mig, men hvis Haand nægtes mig paa Grund af mine økonomiske Forhold. Skal vi slaa os sammen?

NIKOLAJSEN.

Den lille Bertha her paa Møllen, ikke sandt, Hr. Forstjunker?

HELGE.

Akkurat! Kan De med Deres Kjendskab til

de lokale Forhold hjælpe mig at besejre Ole Kanels Modstand, lover jeg Dem, at min gamle Ven her skal give sin Stemme i Deres Favør.

NIKOLAJSEN.

Top! Hvad Ole Kanels Forhold til den lille Bertha angaar, saa har jeg længe haft mine egne Tanker. Det kunde more mig at anstille nogle Efterforskninger.

HELGE.

Hvad mener De?

NIKOLAJSEN.

Lad mig om det! Foreløbig slaar jeg mig ned en Dags Tid her paa Egnen. Jeg skal tage mig af Sagen, forudsat at De gjør Gjengæld.

HELGE.

Det er svoret! Lunding, det gælder nu ikke blot Nikolajsens Lykke, men ogsaa min!

LUNDING.

Hvad er det for noget? Jeg drager bort fra København for at slippe fri for de nervepirrende Indtryk derinde, og nu hvirvles jeg personlig paa Hovedet ind i en Malstrøm af .....

HELGE.

De behøver jo blot at sige, hvad sandt er, at Nikolajsen, som har Madam Jeppesens Hjerte, ogsaa er den nærmeste til hendes Haand.

LUNDING.

Jeg skal optræde i en ganske falsk Situation. Jeg er Botaniker og skal agere Psykolog.

NIKOLAJSEN.

Er Menneskesjælen ikke selv en Blomst, Hr. Professor?

LUNDING.

Ja, — nej det maa jeg virkelig sunde mig paa. — — Gaar Du med paa en lille Exkursion, kjære Helge? Jeg plejer at benytte disse Timer inden Frokost til at afsøge den nærmeste Omegn.

HELGE.

Gjærne!

LUNDING.

Vi kan f. Ex. tage denne Mikkelsens Brandtomt idag. Der er en Del særdeles smukke Varieteter af Imola dernede. Jeg vil blot hente min Botaniserkasse.

NIKOLAJSEN.

Professoren skulde med det samme skrive den Assurancebegjæring. Saa er det gjort.

LUNDING.

Ja rigtig. De vil altsaa besørge den?

NIKOLAJSEN.

Det er mig en Glæde at kunne være Professoren til Tjeneste.

LUNDING.

Og Du venter et Øjeblik paa mig, Helge?

HELGE.

Jeg venter her, ja. (Lunding gaar ind i Huset.) Jeg svarer Dem for, han skal slutte sig til os, Nikolajsen. Lad mig blot faa talt rigtig med ham! Men hvad var det, De antydede før om Ole Henriksen?

NIKOLAJSEN.

Stille, Hr. Forstraad, lad mig om det! Hvad er dette for noget? (tager en Flaske fra Bordet og lugter til den.)

HELGE.

Spiritus vini, tror jeg.

NIKOLAJSEN.

Ja, det staar der paa Etiketten.

HELGE.

Formodenlig til Hr. Lundings Præparater.

NIKOLAJSEN.

Og dette? (lugter til en anden Flaske og nyser stærkt.) Føj for Fanden! Det var sgu Salmiakspiritus.

HELGE.

Ja, han er noget af en Tusendkunstner.

(Gaar op mod Baggrunden.)

LUNDING
(med en uhyre Botaniserkasse paa Ryggen).

Her er Brevet, Hr. Nikolajsen. Der er Frimærke paa. (Rækker ham det.)

NIKOLAJSEN.

Tak. Skal uopholdelig blive besørget.

(Stikker det i Lommen.)

HELGE.

Der kommer Madam Jeppesen tilbage.

NIKOLAJSEN.

Død og Pine! Nu gælder det, Hr. Professor. To Menneskers Livslykke ligger i Deres Haand.

LUNDING.

Ja men — jeg — vi skulde jo botanisere — og ...

NIKOLAJSEN.

Opsæt deres Videnskab i fem Minutter til Fordel for Menneskeheden, Hr. Professor! De gjør en god Gjerning.

HELGE.

Gjør det, kjære Lunding!

NIKOLAJSEN.

Jeg gjemmer mig her i Brændehuset saa længe. (Ind i Skuret tilvenstre.)

LUNDING.

Ja men *du* Helge? Vi skulde dog ikke gaa Glip af vor ...

HELGE.

Jeg gaar et Øjeblik ind til Husets Damer. (Ind i Møllen.)

FEMTE SCENE.

Lunding. Aline Jeppesen.

ALINE.

Professoren er alene?

LUNDING.

Ja, det vil sige, jeg skulde rigtignok ... (han

manøvrerer med Botaniserkassen. Afsides.) Det er væmmeligt, dette her!

ALINE.

Var det muligt, Professoren vilde ofre mig et lille halvt Sekund?

LUNDING.

Jo—o, *saa* meget ...

ALINE.

Jeg maa saa først fortælle Professoren, at jeg sidder Enke for tredje Gang.

LUNDING.

Ja, Herregud, at De i saa ung en Alder har gjennemgaaet saa meget!

ALINE.

Ja, Professoren kan tro, det var nogle slemme Fyre, alle tre. Den første, han drak nu saa aldeles fortvivlende, — det rene Sprut fra Morgen til Aften. Han kjørte væk i flere Dage sommetider, og saa kom han hjem med Hestene i Firspring — Maverne laa hen ad Landevejen — du godeste! Det endte jo ogsaa med Deliriummen, og han var ved Gud saa opløst, saa det skvalp i Kisten, da de bar ham ud paa Kirkegaarden. (Lunding gør en Grimace.) Den anden var helt tossig af Gærrighed; han undte hverken sig selv eller mig Smør til Brødet. Han pryglede Svinene, naar de aad formeget, ja han gjorde saamænd. Jeg tror nok, han sultede sig ihjel tilsidst, for han

slunkede helt sammen af en tærende Syge. Til Begravelsesgildet spiste jeg saamænd mere end i hele mit Ægteskab. Saa kom den tredje, Jeppesen. Han var ellers ikke saa gal, men han led nu af Hidsighed i saadan en frygterlig Grad. Naar det kom over ham, saa smadrede han Borde og Bænke og Tallerkener — det var jo ikke saa rart for Bohavet. Og saa slog han mig.

LUNDING.

Hvad behager? Slog han Dem? Da vel ikke korporlig?

ALINE.

Jeg ved ikke, hvad Professoren mener med det. Han smældede mig sommetider saadan en, saa det rumlede inde i mit Hovede en halv Time efter. Kalder Professoren ikke det korporlig?

LUNDING.

Jo, det maa man utvivlsomt kalde det. (Rystet.) Gud bevares, sikke Forhold!

ALINE.

Ja for mig var det jo lidt ubehageligt til Tider. Naa, men lad ham hvile i Ro i sin Grav! Det er nu snart et Aar, siden han døde, og inden Sørgeaaret er omme, skulde jeg jo gjærne have bestemt mig.

LUNDING.

Bestemt Dem? For hvad, Madam Jeppesen?

ALINE.

For den fjerde, Hr. Professor. Jeg kan jo ikke godt sidde Enke i min Alder. Nu vil jeg jo ærlig talt nødig resikere at faa en af samme Slags som de forrige, og derfor gaar jeg rent ud sagt i en grulig Tvivl i disse Dage. For man ved jo aldrig, hvordan en Mand er beskaffen, før man har været gift med ham; det har Professoren nok observeret. De er altid ganske anderledens behagelige og indsmigrendes forinden, ikke sandt? Og sidder man der først med saadan et Asen, saa bliver man jo ikke saa hurtig af med ham igjen, som jeg blev det. Derfor vilde jeg jo gjærne være meget sikker i min Sag, inden jeg bestemte mig. Og dersom Professoren vilde tage sig lidt af mig, saa vilde jeg være Dem særdeles taknemmelig.

LUNDING.

Ja, hvorledes mener De —?

ALINE.

Professoren kunde gjøre mig den Tjeneste at se paa Vedkommende og sige mig deres ærede Mening. Der er nu først Gaardmand Mikkelsen. Han sidder i gode Forhold, men han er jo lidt til Aars, og meget intelligent er han jo heller ikke. Naa, det er nu ikke det værste for en Kone, naar hun selv har nogen Forstand. Saa er der Smeden. Han er ogsaa velhavende, og en dygtig Mand er han ogsaa. Men han har den

slemme Egenskab, at han er voldsom hidsig, og jeg vilde jo nødig have Historierne med Jeppesen om igjen, kan Professoren maaske nok sætte sig ind i.

LUNDING.

Ja, det forstaar sig. Er der saa ikke flere, Madam Jeppesen?

ALINE.

Jo, der er jo ellers en Del, jeg nok kunde faa, men de er ikke af den Beskaffenhed, at det kan nytte at tænke paa dem.

LUNDING.

Ikke Nikolajsen for Exempel? Det er jo en pæn Mand.

ALINE.

Nikolajsen er en meget pæn Mand, ja han er saamænd, men han er saadan lidt af en Komediantspiller, har Professoren nok observeret. Han taler altid saa sært, og meget solid er han nu ikke.

LUNDING.

Saa? Jeg troede netop ...

ALINE.

Nej, solid er Nikolajsen ikke.

LUNDING.

Men elsker De ham ikke, Madam Jeppesen?

ALINE.

Ja, ser De, Hr. Professor, der er jo de Mennesker, som mener, at man i Ægteskabet skal

følge Hjertets Røst og saadan, og med Deres Tilladelse saa hører *jeg* slet ikke til den Slags. For Skønheden forgaar, men Manden beholder man.

LUNDING.

Et Ægteskab uden Kjærlighed er noget meget forkasteligt noget. Det bliver aldrig lykkeligt i Længden.

ALINE.

Naa ikke? Jo, for saa vidt. Der er naturligvis meget godt ved Nikolajsen, og en fix Mand er han jo ogsaa paa en Maade. Men han ejer ingenting, Hr. Professor, og jeg er rent ud sagt en velhavende Kone.

LUNDING.

Saa har De jo nok til begge, ikke sandt?

ALINE
(ler).

Jo, det er forsaavidt meget rigtigt. Men man vilde dog gjærne have noget mere, naar man kan faa det. Og Nikolajsen har desuden Gæld rundt omkring, hvor han kommer, siger Smeden.

SJETTE SCENE.

De Forrige. Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Det er med Forlov Løgn i Smedens forbandede Hals.

ALINE.

Er det Dem, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

De maa undskylde, Madam Jeppesen, at jeg fra det tilstødende Kabinet ikke kunde undgaa at høre den Beskyldning, De udslyngede mod mig. Og Hensynet til Sandheden tvinger mig til at nedlægge en kraftig Protest mod den. Jeg har *ikke* Gæld rundt omkring, hvor jeg kommer. Det Par udestaaende Poster for Logis og Fortæring, som jeg muligvis har paa mit Budget hos Kromanden i Vinderød og Eliassen her, lader sig rigelig dække ved et en-gros Salg af de i mit Eje beroende Bøger og Effekter. Rig er jeg ikke men jeg er en ærlig Mand, og det lader jeg mig ikke afdisputere af den infame Smedebælg; det kan De hilse ham og sige.

ALINE.

Tag det nu ikke saa fortrydelig op, Nikolajsen! Det var ikke sagt i nogen ond Mening.

NIKOLAJSEN.

Jo! De oprører min moralske Følelse, Madam Jeppesen. Og hvad min Særhed angaar, saa maa jeg gjøre Dem opmærksom paa, at det, De kalder Særhed, simpelthen er *Dannelse*. Det burde en Kvinde med Deres Fortid ikke være uklar over.

ALINE.

Jeg siger jo bare ....

NIKOLAJSEN.

Gift De Dem kun med den gamle idiotiske

Brandstifter, saa kan De have det saa godt! Og hvad Smeden angaar, den smudsige Bagvadsker af Næstens ærlige Navn, saa kan De belave Dem paa en Dosis «Korporlighed» af adskillig alvorligere Natur end salig Jeppesens, hvis De rækker *ham* Deres hvide Haand. Det kan *jeg* garantere Dem for.

ALINE.

Hans Vold er noget ilsindet af sig, men han dyr sig altid meget pænt, naar jeg er tilstede.

NIKOLAJSEN.

Ha, ha! Vent, til De bliver gift med ham! Lad Professoren, der har Erfaringernes lange Kæde af Vidnesbyrd bag sig, lad ham blot en eneste Gang iagttage Smeden, naar han er paa sin egen Boldgade, og lad os saa høre, hvad Udfald Sagen faar.

ALINE.

Ja, det er bedst at lade Professoren dømme. Saa kan vi jo altid tales ved bagefter, Nikolajsen. (Til Lunding.) Turde jeg saa spørge Professoren, hvad det koster?

LUNDING.

Koster? .. Hvad? .. Hvilket?

ALINE.

Konsultationen.

LUNDING.

Ih Gud bevares! Tror De, jeg vil have Penge? Det koster sandelig ingenting.

ALINE.

Det er virkelig altfor meget. Det var da ellers ikke min Mening.

LUNDING.

Maaske De saa undskylder .... Jeg skulde gjærne .... (Manøvrerer atter med Botaniserkassen.)

ALINE.

Lad Dem endelig ikke opholde for min Skyld, Hr. Professor. Jeg skulde ogsaa ind og se til Else Marie, det Skind. Mange Tak foreløbig, Hr. Professor. Det skal nu ikke blive derved.

LUNDING.

Gud bevares! — Vil De ikke bede Hr. Hansen komme ud til mig.

ALINE.

Med Fornøjelse, Hr. Professor. (Ind i Møllen.)

NIKOLAJSEN.

De vil ikke svigte min Forhaabning, Hr. Professor, vel?

LUNDING.

Det er meget ubehageligt, dette her, min gode Hr. Nikolajsen, — mildest talt. I al Fald maa jeg først se paa de to Herrer, der er Tale om. Jeg kan paa ingen Maade love at handle mod min Overbevisning. Det gjør jeg aldrig.

NIKOLAJSEN.

Ser jeg ud, som jeg ønskede saadan noget, Hr. Professor?

SYVENDE SCENE.

Lunding. Nikolajsen. Helge (fra Møllen).

LUNDING.

Naa, der har vi Helge. Saa gaar vi altsaa. Vent lidt! (Henter nogle blaa Sedler fra Flora-danica Bindet.) Det er til mine Notitser, forstaar Du. Her er en god Del allerede, hvad? Naa, altsaa ....

NIKOLAJSEN.

Lykke til Ekskursionen, Hr. Professor! (Lunding og Helge gaar over Broen tilhøjre. Nikolajsen undersøger Vinflasken; den er tom. Skænker derefter en Snaps af Flasken med Spiritus vini og drikker den.) Puh! Den var min Sandten krabat! Død og salte Pine.

OTTENDE SCENE.

Nikolajsen. Ole (fra venstre).

OLE.

Er det Dem Nikolajsen? Jeg skal ikke have noget.

NIKOLAJSEN.

De kan dog se paa Tingene, Ole Henriksen. *Det* koster ikke Sølv. (Han lukker sin Randsel op.) Her har De f. Ex. «Menigmands Almanak». Meget varieret og righoldigt Program! Text af Landets første Digtere, Billeder af dets første Kunstnere. Første Klasse over det hele, Ole Henriksen! Røverkjøb! En Krone! De kan vinde i Idiotlotteriet, naar De tager et Exemplar.

OLE.

Jeg spiller aldrig i Lotteriet. Det er Djævelens Værk.

NIKOLAJSEN.

Sig ikke det! Idioterne skal ogsaa leve. Her har vi «Fortællingen om Rosamunde og de elleve fortryllede Prinser» i Hefter. Med siste Hefte følger et Kronometer og to kolossale Olietryk af Kongehusets samtlige Medlemmer. Er De Liebhaver?

OLE.

Det ved jeg ikke, hvad er.

NIKOLAJSEN
(rækker ham Heftet).

Vil De have Rosamunde?

OLE.

Nej vel vil jeg ej.

NIKOLAJSEN.

Her er en videnskabelig agronomisk Afhandling «Om Kuller, Snive og Spat samt den rationelle Dyrkning af Runkelroer».

OLE.

Hvad koster den?

NIKOLAJSEN.

Bogladepris 75 Øre. (Ole ler haanlig.) De faar den for det halve for gammelt Venskabs Skyld.

OLE.

Den kan De lægge tilside.

NIKOLAJSEN.

Saa gjærne! Kan De se, jeg fik dog Handsel, Ole Henriksen. Den udmærkede Forfatter Karl Sevenborgs siste Roman, forfattet efter hans Død af Enken, der fortsætter Forretningen .....

OLE

Jeg vil ikke have mere. Nu kan De gaa til en anden.

NIKOLAJSEN.

Nej, men her er noget for Dem! «Den lille Kirkeklokke, en Bog for Syndere». Hvad siger De til den, Ole Henriksen?

OLE.

Jeg troede ikke, De havde den Slags. Det plejer De jo ikke. De er jo Fritænker.

NIKOLAJSEN.

Min Ungdom faldt i Gjennembrudstiden, Ole Henriksen. Jeg blev grebet af dens Strømninger. Men man skal følge med Tiden. Nu begynder Religionen igjen at komme paa Benene. Jeg er aldrig overfladisk, Ole Henriksen. Vil De have Kirkeklokken?

OLE.

Nej.

NIKOLAJSEN.

Godt, De har Deres frie Villie. Altsaa den agronomiske Afhandling bliver liggende. Det er 38 Øre.

OLE.

37. Jeg giver ikke mere.

NIKOLAJSEN.

37 Øre for Kuller, Snive og Spat plus Runkelroernes rationelle Behandling. Det er Blodsugeri, Ole Henriksen.

OLE.

Aa Sludder, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Ja ja, da. Jeg indvilliger, skøndt med blødende Hjerte. A Propos Kuller, Snive og Spat: vil De sælge den blissede?

OLE.

Hvad rager det Dem? De kan jo ikke betale den?

NIKOLAJSEN.

Maaske jeg ved den, der kan.

OLE.

Hvem er det?

NIKOLAJSEN.

Lad os først se paa Dyret og snakke om Prisen. Den er jo noget tilaars og ikke absolut fuldkommen, vel?

OLE.

De maatte ønske, De ikke havde flere Fejler end den blissede, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Man kan aldrig se sine egne Fejler, sagde Skrædderen, Skjorten hang ham agterud af Buxerne.

OLE

De er et farligt Sludreskatol, Nikolajsen. De kan snakke et Egetræ til det bare Savsmul uden at svede ved det.

NIKOLAJSEN.

Det er Guds Gaver, Ole Henriksen.

OLE.

De er blevet farlig gudfrygtig i den siste Tid. Bare det ikke er forsent!

NIKOLAJSEN.

Hvor er den blissede for Øjeblikket?

OLE.

Hun staar herude i Vænget. Nu skal jeg gaa ud og ride hende hjem. Saa kan vi jo snakke om Tingene. Hvem er det, der vil kjøbe hende?

NIKOLAJSEN.

En Landsmand, Ole Henriksen. «Det øvrige er Taushed». — Hvordan har Else Marie det?

OLE.

Hun ligger og hiver i det, det gamle Høvede. Smeden siger, det er Tumberkler paa Hjernen. Hun er da ogsaa tumbet nok til det.

NIKOLAJSEN.

Smeden? Forstaar han sig paa sligt?

OLE.

Ja, han læser forresten meget godt over Heste og Kre'tur.

NIKOLAJSEN.

Men hvad siger den rigtige Doktor medicinæ?

OLE.

Ham har jeg ikke Raad til at kalde til det gamle Hønsehus. Det er heller ingen Nytte til. Hun er paa det sidste, er hun. Hun har allerede Ligpletter paa Armene.

NIKOLAJSEN.

Føj for en Ulykke da! Jeg vil dog se ind til hende. Maaske mit Selskab kan opmuntre hende en Smule, det gamle Liv.

OLE.

Ja værsgo'. De er jo snart lige saa akavet som hun. Saa kan De lade Bertha lave Dem en Taar Kaffe.

NIKOLAJSEN.

Mange Tak, Ole Henriksen.

OLE

(gaar, men vender sig ved Udgangen).

Er det Jens Christensen?

NIKOLAJSEN.

Som hvad?

OLE.

Som vil kjøbe Mæren.

NIKOLAJSEN.

Tiden vil afsløre denne som saa mange Gaader.

OLE.

De er et Kvæghoved, Nikolajsen. (Gaar tilhøjre.)

NIKOLAJSEN
(efter ham).

Det hedder Diplomat, Ole Henriksen.

NIENDE SCENE.

Nikolajsen. Kristen Vold (staar af sin Cycle ude paa Landevejen).

KRISTEN.

Hov, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN.

Er det dig, Kristen?

KRISTEN.

Har De Tid et Øjeblik?

NIKOLAJSEN.

Min Tid er som sædvanlig stærkt optaget; men det er ligemeget, har du noget paa Hjertet, saa op med det!

KRISTEN.

Nu er det galt igjen med den Gamle.

NIKOLAJSEN.

Din Fader. Naa, hvad er der da med ham?

KRISTEN.

Igaar gav han mig to flade Øretæver, og idag vil han have, jeg skal giftes.

NIKOLAJSEN.

Hvad for noget! At du skal giftes? Hvorfor Fanden vil han have, du skal giftes?

KRISTEN.

Han vil af med mig. Han siger, jeg bestiller ikke andet end jolle paa Cycle. Det er nu Løgn, for jeg slider som et Bæst i Smedien. Men det er naturligvis det med Pengene, som hikker.

NIKOLAJSEN.

Hvad for Penge?

KRISTEN.

De ved jo nok, jeg arvede 8000 Kroner efter min Moster i Lærkerup, som jeg skal have udbetalt af det hersens Overformynderi, naar jeg bliver 25 Aar, eller naar jeg bliver gift, hvis det det sker forinden. Se, jeg er jo ikke mer end som 21, saa naar den Gamle nu kunde faa mig gift, saa snubbede han jo Pengene 4 Aar forinden, og han er morderlig hævngjærrig paa Penge, den gamle Gedebuk.

NIKOLAJSEN.

Din Fremstilling er ulogisk, Kristen. Det er jo ikke ham, der skal have Pengene, men dig.

KRISTEN.

Det er meget rigtigt; men den Gamle han har overlagt med en Prokurator inde i Stubberup, at han skal have Godtgjørelse for min Opdragelse til det 18de Aar og for Kost og Logis bagefter, og det, skøndt han selv siger, jeg har faaet en skidt Opdragelse, og hvad Kosten og Logiset angaar, saa har de sgu heller ikke været for gode. Men lad ham bare hugge de Penge! Jeg faar nok altid saa meget tilovers, at jeg kan lave et Cycleværksted, og her bliver nok at gjøre med Reparationer, over det at Vejene her er saa forbandede, Gud ske Lov, at Cyclisterne ligger og vælter hver anden Dag og slaar Maskinerne i Smadder.

NIKOLAJSEN.

Hvem skal du giftes med?

KRISTEN.

Ja, jeg er for den Sags Skyld lige glad; men den Gamle skylder Ole Kanel 1000 Kroner, og saa er de nok blevet enige om, at naar jeg gifter Tøsen her, saa eftergiver Ole Kanel den Gamle de Penge.

NIKOLAJSEN.

Bertha?

KRISTEN.

Ja vel. Hun er jo ikke saa snottet endda, saa det kunde for saa vidt nok gaa.

NIKOLAJSEN.

Ja men Kristen, synes du, der er nogen Me-

ning i, at den Gamle skal have din Medgift, og Du ingenting? For det synes jeg ikke.

KRISTEN.

Nej, det er naturligvis noget Klister, men hvad Fanden skal man gjøre ved det?

NIKOLAJSEN.

Naar man er en Mand, Kristen, og oven i Kjøbet en Sportsmand, saa slaar man i Bordet ved saadan en Lejlighed og siger: Nej, Satan dundre mig!

KRISTEN.

Ja, hvad kan det nytte til noget?

NIKOLAJSEN.

Den Gamle bliver nødt til at have dit Samtykke, ellers kan han ikke faa dig gift. Naar du siger Nej, kan det ikke hjælpe, han siger Ja.

KRISTEN.

Nej, det er vist nok, men saa faar jeg ikke Cycleværkstedet; og jeg er ligegodt kjed af den Gamles Øretæver.

NIKOLAJSEN.

Den Gamle nejer sig nok, Kristen, naar du holder ud. Og det med denne Godtgjørelse for din Opdragelse, som han selv indrømmer har været sløj, det burde du ogsaa forhøre dig lidt nærmere om, for der er vist Rævestreger med i Spillet.

KRISTEN.

Det er der vel nok, ja. Men hvad skal jeg da gjøre, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Du skal protestere, Kristen Vold.

KRISTEN.

Hvordan er det?

NIKOLAJSEN.

Du siger simpelthen til alt, hvad den Gamle kjører op med: jeg protesterer.

KRISTEN.

Saa slaar han mig paa Snuden.

NIKOLAJSEN.

Saa protesterer du ogsaa mod det. Han har ikke juridisk Ret til at slaa dig.

KRISTEN.

Ikke det? Er det sikkert?

NIKOLAJSEN.

Du ved, her bor en københavnsk Professor her paa Møllen. Han er Professor i Overformynderiet, maa du vide. Og han sagde netop fornylig, at den, der slaar en Søn paa over 18 Aar, han kan blive dømt til en ordenlig Bøde. Det kan du ganske rolig beraabe dig paa overfor den Gamle.

KRISTEN.

Er det vist?

NIKOLAJSEN.

Du kan nok forstaa, at naar en Videnskabsmand i den Branche siger det, saa er det vist.

KRISTEN.

Ja, man skulde jo næstendels tro det.

NIKOLAJSEN.

En Mand som du, Kristen Vold, kan ikke være bekjendt at stikke op for den Gamle. Bare ganske koldblodig og juridisk blive ved at sige: «Jeg protesterer!» til alt, hvad den Gamle kommer med! Saa skal Professoren og jeg nok klare Resten for dig.

KRISTEN.

Tak skal De have, Nikolajsen! Det var ligegodt heldigt, jeg fik snakket med Dem om Tingen. Det er altid Grin at drille den Gamle; han bliver ligesaa edderspændt som en gal Tyr, naar man driller ham. Og naar jeg har Landets Lov og Ret og ham, Professoren, paa min Side, saa kan han jo bare probere at slaa! «Jeg protesterer»! var det ikke saadan?

NIKOLAJSEN.

Jo, det er rigtigt. Men vent, til der er Vidner paa det. Dersom jeg og et Par andre kunde være tilstede, var det jo det bedste.

KRISTEN.

Saa bliv her med det samme, Nikolajsen! Den Gamle maa strax være her. Han sagde, han vilde

komme herop for at gjøre Aftale med Ole Henriksen. Jeg red bare en Tur iforvejen.

NIKOLAJSEN.

Ole Kanel er ude i Vænget efter en af sine Dromedarer. Men vent lidt! Nu skal jeg hente ham. Faa den Gamle til at blive saa længe! (Gaar til Døren tilhøjre og kalder ind.) Aa, Madam Jeppesen!

TIENDE SCENE.

De forrige. Aline. Senere **Hans Vold.** Derpaa **Bertha.** Tilsist **Ole.**

ALINE

(frem i Døren).

Hvad er det?

NIKOLAJSEN

(dæmpet).

Smeden kommer om et Øjeblik. Nu kan De jo vente og se, hvordan han opfører sig.

ALINE.

Hvad skal det sige?

NIKOLAJSEN.

Ja, bliv nu bare! Saa skal De se paa Løjer! Gjør det for *min* Skyld, Aline!

ALINE

(ler koket).

Det kan jeg gjærne føje Dem i, Nikolajsen.

KRISTEN,

(der er gaaet op til sin Cycle).

Der kommer den Gamle.

NIKOLAJSEN.

Jeg skal ud i Vænget og hente Ole Kanel. Paa Gjensyn, Dejlighed! (hurtig bort tilhøjre.)

HANS VOLD
(fra venstre).

Naa, er du der med Dyret? Du har jo nær kyst Livet af gamle Tosse-Ane, dit Fjols. Hun troede, det var Skjærsliberen, der løb løbsk.

KRISTEN.

Det gamle Kre'tur!

HANS VOLD
(hen til Aline).

Goddag, Madam Jeppesen! Skal vi træffes her?

ALINE.

Jeg er heroppe med noget til Else Marie.

HANS.

Jeg har lige været nede hos Dem for at se paa Komfuret.

ALINE.

Hvad siger De saa om det, Hans Vold?

HANS.

Det skal være i Orden inden imorgen Aften, det lover jeg Dem bestemt.

ALINE.

Ikke for dyrt, hvad?

HANS.

Tror De, jeg vil tage en eneste Øre af Dem, Madam Jeppesen?

ALINE.

Sikke noget Snak!

HANS.

Det er sikkert. Ikke en Øre af Kongens Mønt. Det er mig kun en Glæde og Ære, at jeg kan være Dem til Nytte. De ved jo nok, hvordan jeg har det i *den* Retning, Madam Jeppesen.

ALINE
(fniser).

Ja Tak, det er pænt af Dem, men det er nu næstendels en Skam alligevel.

HANS.

Kanske De en Gang ved Lejlighed kan gjøre Gjengæld, hvad Madam Jeppesen?

ALINE.
(koket).

Det kunde jo tænkes.

HANS
(lykkelig).

Vi bliver magelig kvit, skal De se.

ALINE
(alvorligt og indtrængende).

Hans Vold! Der er nogen, der siger, at De er saa slem til at slaa. Er det Sandhed?

HANS.

Det var i de unge Dage, jeg havde det med Hidsighed, men det er gaaet over for længe siden.

ALINE.

Kan jeg stole paa det? (Bertha kommer fra Møllen.)

HANS.

Ja, det kan De pinedød. — Naa, der er den lille Bertha. Ja, vi to her (peger paa Kristen), vi har jo noget paa Hjerte angaaende dig Bertha. Du kan vel nok gætte, hvad det er!

BERTHA.

Nej, jeg kan ikke, Smed. Hvad er det for noget?

HANS.

Ja vent nu lidt! Der har vi Ole og Nikolajsen. (Ole og Nikolajsen fra højre.)

NIKOLAJSEN

Som sagt, Ole Henriksen, jeg maa sove paa det. Prisen er ikke urimelig, det indrømmer jeg; men jeg slutter aldrig saadan et vigtigt Kjøb, før jeg har sovet paa det, især hvor det gælder Andenmands Velfærd. Om Morgenen er jeg friskest i Aanden og har mine sikreste Inspirationer. Altsaa: imorgen muligvis!

OLE.

Ja, det haster jo ikke saa farligt. — Naa, Hans Vold, vi skulde nok saa snakke om det andet.

HANS.

Det skulde vi vel sagtens.

OLE
(tager Hans tilside).

Saa bliver det ved Aftalen. Jeg kvitterer for de 1000 Kroner, og I fraskriver Jer altsaa al anden Adkomst, som Tøsen kunde hitte paa at forlange.

HANS.

Hun har jo ingenting at forlange af dig, Ole Henriksen.

OLE.

Nej, men jeg vil være fri for Vrøvl, naar hun kommer herfra. Ogsaa saadan for Folks Skyld, forstaar du. (Blinker til ham.)

HANS.

Ja vel, ja vel, ja, det kan vi sagtens føje dig i.

OLE.

Brylluppet giver jeg; og saa kan vi for den Sags Skyld jo ligesaa godt holde Jaord i Aften, om det ellers passer Jer.

HANS.

Det passer saa meget udmærket.

OLE
(til Bertha).

Ja, det er jo Kristen Vold, der frier til dig, Bertha.

BERTHA.

Saa? Det har jeg ellers ikke hørt noget til.

HANS.

Kristen, sig du saa til Jomfru Bertha, hvad du har paa Sinde, at vi kan faa Tingen i Orden!

KRISTEN,
(der har haft stumt Spil med Nikolajsen.)

Jeg protesterer!

HANS.

Hvad gjør du?

KRISTEN.

Jeg protesterer?

HANS.

Mod hvad?

KRISTEN.

Mod denne her Forlovelse; for det er noget, som at jeg ikke gaar ind paa.

HANS.

Hvad Djævlen! Er du tosset, Dreng?

KRISTEN.

Nej, jeg er ikke. Du skal ikke have Medgiften, naar at det er mig, der skal giftes, ved du det.

HANS.

Nu vil jeg raade dig til at tage dig iagt, din skabede Dreng! Gjør mig ikke gal, for ellers skal du Dælen tude mig komme til at fortryde det! (Slaar i Bordet.)

NIKOLAJSEN
(dæmpet til Aline).

Pas nu paa, Madam Jeppesen!

OLE.

Du har jo ellers hele Tiden været villig nok, Kristen.

KRISTEN.

Ja, men jeg er kjed af at lade mig tage ved Næsen af den Gamle. Jeg protesterer.

HANS.

Siger du: tage ved Næsen? Nu skal jeg Dælen tude mig tage dig et andet Sted, hvis du ikke lige paa Stedet holder Kæft! Forstaar du det?

KRISTEN.

Du har ikke Lov til at slaa mig. Jeg protesterer i Vidners Nærværelse!

HANS
(tordnende, med løftet Haand).

Hold Kæft!! (Han møder Alines Blik, tager sig pludselig med en mægtig Kraftanstrængelse i det og siger, efterhaanden roligere og roligere) Ti stille, siger jeg, naar voxne Mennesker taler! Er det en Maner at opføre sig paa? Er det en Maner, spørger jeg? Først saa gaar du ind paa Aftalen, og saa i siste Øjeblik kommer du med saadan noget Snak. Vær nu fornuftig og rimelig, Kristen! (Til Ole.) Det skal du ikke kere dig om, Ole. Han er ikke rigtig rask. Han har lige været ude at jolle paa Cycle et Par Timers Tid; saa er han altid ualmindelig bløð i Bergamotten. Lav du bare til til i Aften, Ole Henriksen! Der er ikke noget i Vejen. Kom nu her, Kristen! Du skal hjem og have koldt Vand paa Hovedet.

KRISTEN.

Jeg fejler ikke noget.

HANS.

Jo, du gjør, min Dreng. — Farvel, Ole Henriksen! Saa bliver det ved Aftalen.

KRISTEN
(afsides til Nikolajsen).

Han blev ligegodt spag, den Gamle! Hvad? Jeg skal dog vise, jeg er Mand for at tumle ham.

NIKOLAJSEN
(dæmpet).

Brillant! Bliv bare ved Kristen! Men glem ikke: altid Vidner! Ellers er det ingen Nytte til.

HANS.

Kommer du saa, Kristen?

OLE.

Ja, jeg følger Jer paa Vej, Hans Vold. (Ole, Hans og Kristen gaar over Broen tilhøjre, Bertha ind i Møllen.)

ALINE.

Han tog sig i det, Nikolajsen. Kan De se, jeg fik Ret.

NIKOLAJSEN.

Ja, ja, vent bare! Enden er ikke endda.

ALINE
(koket, drillende).

Jeg er ligegodt bange for, den bliver anderledens, end De ønsker den, Nikolajsen. (Gaar tilhøjre.)

NIKOLAJSEN.

Satan ogsaa!

(Under den foregaaende Scenes Slutning har man set **Jens Mikkelsen** med Piben i Munden gaa forbi ude paa Vejen og kigge ind paa Gaardspladsen.)

ELLEVTE SCENE.

Nikolajsen. Mikkelsen.

NIKOLAJSEN.

Se Goddag, Mikkelsen. Gaar du saa ensom og lurer herude?

MIKKELSEN.

Ja, paa en Maade. (Ser efter Kristen.) Sikken en Fart han kjører i, det tovlige Smedefjols. Det er noget fælt Skab, det her Cyle[1])væsen.

NIKOLAJSEN.

Naa, hvordan gaar det ellers?

MIKKELSEN.

Jo tak. Sig mig, Nikolajsen, hvad er det for en Københavner, der er kommet ud og bo paa Møllen?

NIKOLAJSEN.

Det er en Hemmelighed, Mikkelsen. Manden indtager en høj Stilling i Samfundet og ønsker at bevare sit strengeste Incognito.

MIKKELSEN.

Han gaar saa meget nede paa min Tomt og kigger og roder og saadan. Nu idag er han igjen dernede. Hvad skal han der?

NIKOLAJSEN.

Saa? — Gaar han særlig nede paa *din* Tomt? — Hm! Det huer mig sandt at sige ikke.

---

[1]) Udtales «Syle».

MIKKELSEN.

Hvorfor ikke det? Det kan jo være lige fedt.

NIKOLAJSEN.

Mikkelsen, det ængster mig — for din Skyld. Du ved, jeg har altid haft en Klat tilovers for dig siden hin bevægede Aftenstund, da vi drak Dus paa Eliassens Keglebane efter Nydelsen af 5 Potter Kegler og 3½ Pægl Akvavit. — Det mer end ængster mig, det echaufferer mig!

MIKKELSEN.

Hvad Satan —?

NIKOLAJSEN.

Gid jeg ikke var bunden af Hensynet til Samfundets højere Interesser, saa kunde jeg afsløre dig min Frygt; men nu, desværre, ... Har han virkelig *flere* Gange været nede paa din Tomt?

MIKKELSEN.

Ja, det er jo det, jeg siger. Men ...

NIKOLAJSEN

Og han gaar og kigger, siger du! Han synes med andre Ord at anstille Observationer?

MIKKELSEN.

Ja, han gaar og roder i Jorden. Idag var han, Skovriderens Hansen, med ham.

NIKOLAJSEN.

Hm! Ja saa! Ja saa! (Ryster langsomt paa Hovedet og ser alvorligt paa Mikkelsen, der bliver mer og mer altereret.)

MIKKELSEN.

Hvad er der i Vejen med dig, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN
(ligesom til sig selv).

Kan jeg forsvare overfor en Ven at bevare en Taushed, som maaske kan blive skæbnesvanger? Kan jeg, naar Fængslets Mure har lukket sig over den Ulykkelige, som jeg *maaske* kunde have frelst, — jeg siger: kan jeg saa nogensinde mere haabe at faa et roligt Blund?

MIKKELSEN.

Hvad Fanden er der i Vejen, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Mikkelsen! Ven! Lad min Tunges Segl da briste! Den fremmede Herre er Medlem af Assuranceselskabets Undersøgelseskommission.

MIKKELSEN.

Hvad er han? Assurance...

NIKOLAJSEN.

Hans Opgave er i al Hemmelighed at anstille Observationer angaaende de Tilfælde af Ildebrand, som har vakt Selskabets Mistanke.

MIKKELSEN.

Hvor ved du det fra?

NIKOLAJSEN.

Jeg er jo Selskabets Agent her paa Pladsen, altsaa hans Kollega.

MIKKELSEN.

Ja, men jeg har jo faaet min Assurance udbetalt.

NIKOLAJSEN.

Stakkels Ven, det har sandsynligvis været en Snare for at gjøre dig sikker. Naar den fremmede Herre ses at anstille Observationer paa din Tomt, saa kan du ganske rolig bede Fanden tage dig paa, at der er Ugler i Mosen.

MIKKELSEN.

Ja men ... ja men, jeg har ikke gjort noget lovstridigt. Det var jo den Haandværkssvend. Jeg saa jo en Haandværkssvend udenfor min Lade den Aften inden den Nat, da Gaarden brændte af. Maren Malkepige saa ham ogsaa.

NIKOLAJSEN.

Kan Maren Malkepige antages at ville bevidne dette Indicium med Ed, Mikkelsen?

MIKKELSEN.

Hun synes, hun kan huske, at hun saa ham; men hun er jo ikke vis paa, om det var en Haandværkssvend eller Snapse-Peter fra Overdrevet. Men det er *jeg* vis paa.

NIKOLAJSEN.

Dit Vidnesbyrd vil ikke blive taget for gyldigt, eftersom det afgives i din egen Favør. Jeg er bange for, det ser galt ud.

MIKKELSEN.

Ja, men naar jeg ikke har gjort noget, og saadan .....

NIKOLAJSEN
(alvorlig, bedrøvet).

Det er tre Aars Tugthus, Mikkelsen.

MIKKELSEN
(tørrer Sveden af sig).

Ja, men Gud forbarme sig, man kan da ikke sætte en uskyldig Mand i Tugthuset.

NIKOLAJSEN.

Den, der har en god Samvittighed, kan være rolig. Det glæder mig, hvis du kan det, Mikkelsen. Men stol paa, at der i dette Moment trækker sorte Skyer sammen over dit Hovede, hvis du er skyldig!

MIKKELSEN.

Ja, men Nikolajsen ...

NIKOLAJSEN.

Det værste er, at Professoren efter al Sandsynlighed allerede *har* indgivet sin Beretning til Assuranceselskabet.

MIKKELSEN.

Hvad har han?

NIKOLAJSEN.

Se paa denne Skrivelse, Mikkelsen! (Tager Lundings Brev frem.) Den anmodede Professoren mig nylig om at besørge paa Posthuset. Han var i stærk Sindsbevægelse, da han fremkom med Anmod-

ningen. Hans Øjne lyste med uhyggelig Glans, og hans Næsebor vibrerede paa en nervepirrende Maade. Kan du læse Udskriften, Mikkelsen?

MIKKELSEN.

«Selskabet for Østifternes gjensidige Assurance af Bygninger og Indbo».

NIKOLAJSEN.

Hvad tror du dette Brev indeholder?

MIKKELSEN
(skjælvende).

Ved du det, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Nej, kjære Mikkelsen, men jeg aner det værste.

MIKKELSEN.

Det er dog gyseligt, at man kan risikere saadan noget, naar man er en uskyldig Mand. Jeg *saa* jo Haandværkssvenden lige saa tydeligt, som jeg ser dig, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN
(utaalmodigt).

Haandværkssvenden er ikke nok, Mikkelsen. Haandværkssvenden er forsvunden uden at efterlade sig Spor. Haandværkssvenden er et Fantom, et Meteor; han kan ikke redde dig. Men vent! For vort Venskabs Skyld vil jeg gjøre noget, som maaske kan blive farligt for min egen Sikkerhed; men du vilde i mit Sted gjøre det for mig, det

er jeg vis paa, og jeg vil gjøre det for dig. Denne graverende Skrivelse vil jeg holde tilbage foreløbig. Maaske der endnu er Frelse mulig. Jeg har en Ide, som jeg først vil forelægge den fremmede Herre til Prøvelse og derefter, hvis hans Dom kongruerer med min, meddele dig.

MIKKELSEN.

Hvad er det for en Ide?

NIKOLAJSEN.

Kom her igjen om en Times Tid; saa skal du faa det at vide. Men hvad ser jeg, der kommer han!

MIKKELSEN.

Hvem?

NIKOLAJSEN.

Københavneren!

MIKKELSEN.

Død og Pine!

NIKOLAJSEN.

Han maa ikke se os to sammen; han kunde fatte Mistanke. Jeg vil ikke indvikles i Affæren. Gjem dig, Mikkelsen.

MIKKELSEN.

Hvor skal jeg gjemme mig?

NIKOLAJSEN.

Lad mig se! Der bagved Brændet! Skynd dig!

(Mikkelsen kryber i Skjul mellem Rampen og de opstablede Favnestykker, saa han altsaa kan ses af Publikum i fuldt Rampelys, men ikke af Personerne paa Scenen.)

TOLVTE SCENE.

De Forrige. Lunding.

NIKOLAJSEN.

Naa, Professoren er vendt tilbage fra Exkursionen. Maa jeg hjælpe Professoren. (Lunding lægger Botaniserkassen paa Bordet.) Var Resultatet tilfredsstillende?

LUNDING

(glædestraalende).

Jeg har gjort nogle højst interessante Iagttagelser. Min Mistanke om, at den paa Tomten forefundne Imola var en sjælden Varietet af monocephale, har paa det mest straalende bekræftet sig. Jeg er ganske særdeles tilfreds med Resultatet.

NIKOLAJSEN.

Naa, saa Professorens Mistanke har bekræftet sig?

LUNDING.

Ganske! (Mikkelsen sveder Angstens Sved.) Her skal De se, jeg har noteret mine Iagttagelser paa denne Seddel. Ser De: øverst Imola monocephale, *a*. Naa, det er sandt, De forstaar ikke Latin.

NIKOLAJSEN.

En Smule, Hr. Professor, en Smule! Tillader De? (Tager Seddelen.) Har De virkelig gjort den Masse Iagttagelser alene nede paa Jens Mikkelsens Tomt?

LUNDING.

Ja, jeg har saamænd.

NIKOLAJSEN.

Det var svært! Det var svært! (Lader den skjælvende Mikkelsen se Sedlerne.) Ja, man ser meget besynderligt i denne Verden. Mange Tak, Hr. Professor! (Giver ham Sedlerne tilbage.)

LUNDING.

Her lægger jeg dem til de andre (lægger dem ind i Flora-danica). Det er en kostbar Skat, Hr. Nikolajsen; Frugten af adskillige Dages Arbejde, disse smaa blaa Sedler. Det skulde man ikke se paa dem, hvad?

NIKOLAJSEN
(med Vægt).

Nej, Hr. Professor. Det skulde man ikke se paa dem, hvad *de* kan bruges til. — Skal Professoren ikke som sædvanlig have sin Motion før Frokosten?

LUNDING.

Naa, De mener Brændet. Jo, det var maaske ikke saa galt. Det giver en storartet Appetit at gaa saadan en Morgentur og saa save et Par Favnestykker bagefter.

NIKOLAJSEN.

Ja, saa vil jeg ikke forstyrre Professoren. (Meget højt) Adieu saalænge, Hr. Branddirektør!

(Gaar ind i Huset.)

LUNDING.

Hvad behager? Branddirektør? — Hm! En mærkelig Mand! Mærkelige Mennesker herude! (Gaar hen til Savbukken, saver det derpaa liggende Stykke færdigt og lægger det tilside.) Ah! Det gjør godt i Armene. (Idet han vil tage et nyt Stykke af Bunken, møder hans Blik den sammenkrøbne Mikkelsen.)

Hvad i Alverden .... det er jo Jens Mikkelsen! Hvad gjør De der?

MIKKELSEN
(halvkvalt af Skræk).

Jeg ... jeg ... jeg be'r om Forladelse.

LUNDING.

Hvorfor ligger De der?

MIKKELSEN.

Jeg ... jeg sov til Middag. (Kryber paa alle fire uden om Stablen og rejser sig først, da han har den mellem sig og Lunding.)

LUNDING.

Ja saa? Sov De til Middag? Og dertil vælger De Favnestykkerne midt i Solen. Hvorfor saa ikke hellere Brændehuset?

MIKKELSEN
(i vild Rædsel).

Nej, Hr. Direktør! Jeg har ikke brændt Huset! Det var Haandværkssvenden! Jeg kan aflægge min Ed paa, at det var Haandværkssvenden! (Styrter ud.)

LUNDING
(ryster tankefuld paa Hovedet).

Mærkelige Mennesker herude!

(Idet han atter begynder at save,
falder Tæppet.)

ANDEN AKT.

Stue i «Hyggeligheden». Tilhøjre i Forgrunden Indgangsdør. I Pankupeen tilhøjre Alkove med Tæppet trukket for. Mellem Alkoven og Døren Kommode, hvorpaa Flora-danicaen, Apparaterne og Flaskerne. I Baggrunden tilvenstre Dør til Lundings Værelse. Ved Siden af denne et bornholmsk Stueuhr. Foran Ovnen stor Lænestol og mindre Stole. Ved Alkoven et mindre Bord. Tilvenstre Vinduer, under hvilke en rundt løbende Træbænk; foran denne et langt Bord med Stole.

FØRSTE SCENE.

Nikolajsen. Bertha.

NIKOLAJSEN
(lukker forsigtig Døren i Baggrunden).

Saa, nu sover han til Middag.

BERTHA.

Det er saadan en rar Mand, den Hr. Lunding.

NIKOLAJSEN.

Dejlig Mand! Særdeles anvendelig! Gud ske Lov for ham! — Naa, lille Jomfru Bertha, saa skulde vi nok benytte den knap tilmaalte Tid til at tage os af Deres Anliggender. (Kniber hende i Kinden). Ser De, Ole kan jo kaste Dem paa Døren, hvad Øjeblik, han vil, naar De ikke lystrer. Derfor

maa vi gaa *meget* diplomatisk tilværks. Jeg har en Anelse om, at vi ved Anvendelse af nogen Taktik kan sikre os en glimrende Sejr. Det er til den Ende, jeg ønsker at stille Dem nogle Spørgsmaal. Husk Dem nu godt om, Jomfru Bertha! Det gælder Deres Fremtids Lykke.

BERTHA

Hvad er det, jeg skal huske?

NIKOLAJSEN
(i Lænestolen).

Da Hans Henriksen døde for $2^1/_2$ Aar siden, var De jo tilstede her paa Møllen, ikke sandt?

BERTHA.

Jo vel var jeg det.

NIKOLAJSEN.

Og De mindes selvfølgelig de nærmere Omstændigheder ved dette Dødsfald?

BERTHA.

Han døde af noget forkert i Leveren.

NIKOLAJSEN
(utaalmodig).

Det er ikke *det*, det kommer an paa. Hans Henriksens Lever har i denne Sammenhæng ikke Gnist af Interesse. Men den Aften, han døde, var De jo oppe hos ham. Det har De engang selv fortalt mig.

BERTHA.

Ja, det er rigtig nok. Han sendte Else Marie ned efter mig.

NIKOLAJSEN.

Han sendte Else Marie ned efter Dem, ja. Husk Dem nu om! Hvem fandt De tilstede i Kammeret?

BERTHA.

Ikke andre end Ole Henriksen og Skolelæreren.

NIKOLAJSEN.

Og Else Marie?

BERTHA.

Ja, hun vaagede jo over ham hver Nat.

NIKOLAJSEN.

Ja vist. Hvad sagde Hans Henriksen saa til Dem?

BERTHA.

Han sagde, at jeg var en god Pige, og at han ikke havde været saadan mod mig, som han burde, — men det var da forresten ikke Sandhed, for han var altid urimelig god imod mig. (Tørrer sine Øjne.)

NIKOLAJSEN.

Sagde han ikke mer?

BERTHA.

Jo, han sagde, at jeg skulde blive ved at føre mig godt op, naar han var død, og nu skulde jeg nok faa det bedre. Men det slog da forresten heller ikke til.

NIKOLAJSEN.

Nu skulde De nok faa det bedre. Sagde han det?

BERTHA.

Ja, det var hans Ord. Og saa sagde han ikke mere, for saa døde han.

NIKOLAJSEN.

Hm! Ja, jeg tænkte jo nok ..... Sig mig, lagde De Mærke til, om der var noget saadan ..... paafaldende i Kammeret ellers?

BERTHA.

Nej, hvad skulde det være?

NIKOLAJSEN.

Sagde Skolelæreren ikke noget?

BERTHA.

Nej, han kunde slet ikke tale for Graad. Han holdt jo saa svært meget af Hans Henriksen. Han sad ved Bordet med nogle Papirer og en Kaffepunsch.

NIKOLAJSEN
(ivrig).

Nogle Papirer! Hvad var det for nogle Papirer?

BERTHA

Ja, det lagde jeg jo ikke saadan Mærke til. Jeg var jo helt elendig over det, at Hans Henriksen skulde dø.

NIKOLAJSEN.

Hm! — Saa skete det mærkelige, at Skolelæreren døde samme Aften af Slag.

BERTHA.

Ja, han var jo gammel, og han var Hans Henriksens bedste Ven fra Krigens Tid. De sagde, det var af Sorg over hans Død, at han fik et apoplektrisk Slag i Hjertet.

NIKOLAJSEN.

Højst sandsynligt! — Naa, og saa er der ikke mere?

BERTHA.

Nej, ikke det jeg ved af.

NIKOLAJSEN.

Det er ogsaa nok. — Ja saa! — Se, se. Ja, jeg kunde jo nok begribe ....

BERTHA.

Hvad er det, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN.

Ingenting, lille Jomfru Bertha. En gammel Støver, som vejrer den stinkende Fært af en Grævling, ikke andet! — Men Else Marie, hun vaagede over Hans Henriksen ogsaa den siste Nat?

BERTHA.

Ja, hun gjorde.

NIKOLAJSEN.

Hvad er det egentlig, hun fejler?

BERTHA.

(ser hen mod Alkoven og dæmper uvilkaarlig Stemmen).

Else Marie? Hun fejler ingenting; det er nu

min Mening. Hun gider ikke bestille noget; hun synes det er behageligere at ligge og sove altid. Hun klager sig ynkeligt, men hun æder helt grovt, og naar hun kan faa en Taar Kaffe, saa er hun saa meget rask og rørig.

ANDEN SCENE.

De Forrige. Helge Hansen.

HELGE
(kigger forsigtig ind fra højre).

Er I alene?

NIKOLAJSEN.

Ja kom kun! Ole er ude at bede Gæster til iaften.

HELGE.

Hvordan gaar det?

NIKOLAJSEN.

Optrækkende Uvejr, Hr. Jægermester! Smeden frier for sin Søn.

HELGE.

Hvad for noget? Til Bertha?

NIKOLAJSEN.

Ja. Og det værste er, at han har Oles Samtykke.

HELGE.

Den gamle Slubbert! Men det siger Bertha simpelthen Nej til.

BERTHA.

Ja, du skal ikke være bange for, jeg siger ja.

HELGE.

Ole Henriksen har jo ikke Spor at sige over Bertha. Hun siger Nej. Dermed er den Sag ude af Verden.

NIKOLAJSEN.

Om Forladelse! Jeg tillader mig at være af en ganske anden Mening.

HELGE.

Saa? Hvad mener De da, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Jeg mener, Jomfru Bertha skal sige Ja — foreløbig.

HELGE.

Er De gal?

BERTHA.

Hvad er det nu for noget, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Lad mig! Dersom Jomfru Bertha gør sig obsternasig, jager Ole hende paa Porten. Han bliver bare himmelglad over at faa et Paaskud overfor Beboerne og sin egen lasede Samvittighed til at blive af med hende gratis. Og i saa Fald mister vi Lejligheden til at faa ham i Krebsen.

HELGE.

Men hvis Bertha siger Ja . . .

NIKOLAJSEN.

Forlovelse er jo ikke det samme som Bryllup.

Det er tidsnok at sige Nej siden. Og i Mellemtiden kan vi uforstyrret anstille vore Undersøgelser.

HELGE.

Hvilke Undersøgelser?

NIKOLAJSEN.

Derom vilde det være ubesindigt at give nogen nærmere Meddelelse paa Sagens nuværende Stadium. Lad mig om det! Jeg haaber, at den gamle Grævling inden mange Dage skal sidde i Saxen.

HELGE.

Men at jeg skal se Bertha forlovet med den Bavian, den Cycleidiot, Kristen Frikadelle! Sæt han finder paa at kysse hende for Exempel!

BERTHA.

Det skal han nok blive kjed af.

NIKOLAJSEN.

Ja Herregud, et Kys dør man jo ikke af.

HELGE.

Nej, hør nu, Nikolajsen! Det kan jeg pinedød ikke finde mig i.

NIKOLAJSEN.

Desuden har jeg godt Haab om, at Kristen selv laver Ballade, naar Forlovelsen skal til at gaa an.

HELGE.

Hvordan det?

NIKOLAJSEN.

Ja, lad nu bare mig om det, som sagt! Jeg har mine private Grunde til at ønske mig en lille officiel Bimmelim mellem Smed senior og junior. Lad nu være med at forstyrre mine Cirkler! som Aristokrates sagde til Kejser Alexander. Og hør, kan De ikke forlægge Residensen et Moment til Havens eller Ladens fjernere Regioner? Jeg skulde gjærne have frie Hænder her i Terrænet.

HELGE.

De mener, vi skal gaa?

NIKOLAJSEN.

En lille Tur, ja, i det grønne. De kunde sige mig til, naar Ole Kanel er i Farvandet.

HELGE.

Godt! Kom saa Bertha, og lad Nikolajsen i Guds Navn regjere for det første!

NIKOLAJSEN.

Jomfru Bertha! Kaffen, inden De absenterer Dem! To Kopper, om jeg tør bede!

BERTHA.

Vil De have to Kopper paa en Gang?

NIKOLAJSEN.

To Kopper, ja, og en større Dosis Kandis! Det er de nødvendige Krigsomkostninger, som Ole kommer til at staa i Forskud med.

(Bertha gaar ud i Kjøkkenet.)

NIKOLAJSEN.

Tag den nu endelig med Ro! Forlovelsen skal fejres om en Timestid.

HELGE.

Om en Timestid? Jeg vil være med! Jeg vil *absolut* være med!

NIKOLAJSEN

De kan ikke moderere Dem, er jeg bange for.

HELGE.

Aa jo, aa jo, vær De bare rolig!

NIKOLAJSEN.

Bare *De* vilde være det! Med Spektakler kommer vi ingen Vegne.

HELGE.

De maa skaffe mig en Indbydelse.

NIKOLAJSEN.

De kan bare sige, Professoren har inviteret Dem. Det er ligeud. Men bedst var det vist, om De blev væk.

HELGE.

Det gjør jeg ikke. Jeg vil se og høre alt!

(Bertha med to Kopper, Kaffekande, Sukkerskaal.)

NIKOLAJSEN.

Tak, Jomfru Bertha. Her, om jeg maa bede! (Sætter Bakken paa Bordet ved Alkoven.) Paa Gjensyn!

(Helge og Bertha bort tilhøjre.)

TREDIE SCENE.

Nikolajsen. Else Marie.

NIKOLAJSEN

(laver langsomt, betænksomt Kaffen til, mens han fløjter let, drikker en Slurk, gaar saa hen til Alkoven og trækker Forhænget fra. Man ser Else Marie ligge i Sengen).

Sover I, Else Marie?

ELSE MARIE.

Aa, jeg er saa daarlig, jeg er saa daarlig!

NIKOLAJSEN.

Er I det, Else Marie? Det var da kjedeligt. Hvor har I det egenlig?

ELSE MARIE.

Det sidder og gnaver her i Hovedet og i Armene og i Benene. Og saa krabler det saa underligt tværs over Ryggen og i Maven; og saa trykker det sommetider saa rent umanerlig for Brystet. Ov ja, ov ja da, i Guds Navn!

NIKOLAJSEN.

Det er, om jeg saa maa sige, en overmaade vel assorteret Sygdom, hvad? Herregud da! I, som jeg har set saa kjøn og rask! Ja, Ole Henriksen mente ogsaa, det var snart forbi.

ELSE MARIE.

Med hvad?

NIKOLAJSEN.

Med Jer, Else Marie.

ELSE MARIE
(forskrækket).

Det er noget Vrøvl af Ole. Det kan han jo ikke vide noget om. Saa galt er det da heller ikke. Jeg kan da spise lidt en Gang imellem, og sove kan jeg da ogsaa.

NIKOLAJSEN.

Ole sagde, I havde allerede Ligpletter paa Armene.

ELSE MARIE
(energisk).

Nej, det er Flueskidt! Det gaar af med Spyt. Nu skal De selv se, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Tak, det kan være det samme!

(Drikker en Slurk Kaffe.)

ELSE MARIE.

Hvad er det, De drikker, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Det er en Kaffetaar, Else Marie — en Kaffetaar med Sukkerkandis til.

ELSE MARIE.

Der er ellers ingenting, som at der bekommer mig bedre end Kaffe. Det gjør saa godt.

NIKOLAJSEN.

Paa Hovedet, Armene, Benene, Maven, Ryggen eller Brystet?

ELSE MARIE.

Over det hele. Men De kan vel ikke undvære en Draabe til et stakkels sygt Menneske?

NIKOLAJSEN.

Saa maatte jeg være værre end en Barbar. Her skal I se, her er en hel Kop. Kan I sidde op i Sengen?

ELSE MARIE
(rejser sig med et Sæt).

Ja, det gaar endda helt godt.

NIKOLAJSEN
(rækker hende Kaffen, som hun slubrer i sig med Velbehag. Imens tager han en lille Lærke op af Lommen og drikker en Slurk).

Ah ja!

ELSE MARIE.

Hvad er det der for noget?

NIKOLAJSEN.

Dette her? Det er en Kaffetaar, en Likør. Vil I smage? Det er noget med Pommeransskal. Det er godt. (Rækker hende den.)

ELSE MARIE
(tager efter et forsigtigt Forsøg en stor Slurk).

Den er ligegodt delikat. Den smager ligefrem voldsom yndigt. (Drikker atter Kaffe.) Det er helt mærkværdigt, som det kvikner med Kaffe.

NIKOLAJSEN.

Ja saamænd! En saa interessant Sygdom som Jeres burde ikke unddrages den medicinske Ver-

dens Deltagelse. Skade, at Ole ikke vil spendere de fornødne Kontanter til at hidkalde vor Distrikts-Æskulap!

ELSE MARIE.

Nej, han er saa fælt gjærrig, er Ole.

NIKOLAJSEN.

Han siger, det kan ikke nytte noget. I har dog ikke langt igjen, siger han.

ELSE MARIE
(opmuntret af Kaffen o. s. v.).

Siger han det, det Marsvin? Jeg skal dog vise ham, hvem der først kommer i Jorden, han eller mig! Det er en svær god Kaffe.

NIKOLAJSEN.

Han taler ikke pænt om Jer, i Betragtning af, at I er hans kjødelige Søster. Han kalder Jer et gammelt Hønsehus.

ELSE MARIE.

Han skulde tage sig i Vare, skulde han. Jeg kunde ligegodt spille ham et fælt Puds.

NIKOLAJSEN
(ler gemytlig, let henkastet).

Ja vist. Ved at fortælle Historien med Testamentet, mener I?

ELSE MARIE.
(stirrer paa ham).

Hvad for et Testamente?

NIKOLAJSEN.

Hans Henriksens, naturligvis.

ELSE MARIE
(med opspilede Øjne).

Hvad ved De om det, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Jeg ved lidt om Alting, Else Marie. Har I ikke lagt Mærke til det? Forresten skal jeg gjærne sige Jer, hvor jeg har min Visdom fra, Jeg talte med Skolelæreren samme Aften, inden han døde.

ELSE MARIE.

Med Danielsen?

NIKOLAJSEN.

Med Danielsen, ja. Han var jo det ene af Vidnerne.

ELSE MARIE.

Det var Satans! Det skulde Ole bare vidst.

NIKOLAJSEN.

Sig mig, Else Marie, hvad blev der egentlig af det Testamente?

ELSE MARIE.

Det ved jeg ikke noget om. — Giv mig en Taar til af Pommeransen, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN.

Nej, den faar I ikke mere af. Tror I, jeg øser saadan en Elixir op som Øllebrød? — Hør nu

engang, lille Else Marie! Det her er kriminelt, ved I det?

ELSE MARIE.

Hvad er det for noget?

NIKOLAJSEN.

Det kan blive en varm Historie baade for Jer og for Ole, hvis jeg melder det til Politiet.

ELSE MARIE.

Ja, men det gjør De ikke, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Jeg bringer nødig mine Venner i Fedtefadet. Derfor har jeg jo ogsaa tiet stille i al den Tid. Men nu vil jeg have ordentlig Besked. Hvad blev der af Testamentet? I kommer galt afsted, hvis I ikke svarer mig, Else Marie?

ELSE MARIE.

Det var ikke min Skyld. Ole sagde, det var Vorherres Villie, at Tøsen ikke skulde have de Penge fra os af, over det at hun var bleven til udenfor den hellige Ægtestand. Derfor tog Vorherre Danielsen til sig med det samme, saa Ingen kunde vide noget om det.

NIKOLAJSEN.

Meget snildt ræsonneret af min gamle Ven, Ole Kanel! Og saa ødelagde han Testamentet?

ELSE MARIE.

Nej Jøsses, det var jo stemplet Papir. Nej, det gjorde han ikke.

NIKOLAJSEN.

Hvad gjorde han da?

ELSE MARIE.

Han sagde, jeg skulde skaffe det afvejen, saa kunde han gjøre sin Ed paa, han ikke vidste, hvor det var bleven af, dersom der kom noget op om det.

NIKOLAJSEN.

Se se! Og saa brændte I det, Else Marie? Det bliver en gal en, er jeg bange for.

ELSE MARIE.

Nej, der kan ingen gjøre mig noget ikke. Det kan der ikke, Nikolajsen; for jeg har ikke forgrebet mig paa stemplet Papir.

NIKOLAJSN.

Ja, men Død og Plage, hvor gjemmer I det da?

ELSE MARIE.

Aa Jøsses Kors, jeg bliver saa daarlig! Tag Kaffen, Nikolajsen! (Rækker ham Koppen.) Jeg bliver helt skidt, kan jeg mærke. Aa Jane dog! (kaster sig stønnende tilbage i Sengen).

NIKOLAJSEN.

Hvor er Testamentet, Else Marie?

ELSE MARIE.

Aa! Aa! Jeg tror jeg dør!

NIKOLAJSEN
(rusker i hende).

Vil du svare, din gamle Pulverhex!

ELSE MARIE.

De kvæler mig, Nikolajsen! Aa Jøsses! Jøsses!

FJERDE SCENE.

De forrige. Mikkelsen fra højre.

MIKKELSEN.

Hvad er her paafærde?

NIKOLAJSEN.

Aa, det er bare Else Marie, der har faaet et Anfald. Saa, saa, lille Else Marie! Bare ligge stille, saa gaar det nok over. Sov nu, min Ven! Saadan, ganske rolig! Kan I se, nu er det bedre? Saadan! (Trækker Forhænget for. Afsides.) Den gamle So!

MIKKELSEN.

Hun er nok lige paa det sidste.

NIKOLAJSEN.

Ja, hun er snart leveret, det stakkels, rare, gamle Menneske. — Naa, men hvordan staar det til med dig, Mikkelsen?

MIKKELSEN.

Kan hun ikke høre, hvad vi snakker om?

NIKOLAJSEN.

Gjennem det tykke Forhæng, nej. Vær du ganske rolig! Desuden sover hun som en Kampesten. Nej, tal du bare frit ud!

MIKKELSEN.

Du sagde, du havde en Idé, som kunde redde mig fra denne Direktør. Hvad er det for en Idé, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Mikkelsen, du er en intelligent Mand; du kan følge en Tankegang, ikke sandt?

MIKKELSEN.

Jo, det vil sige, naar den ikke er for videnskabelig og saadan.

NIKOLAJSEN.

Selvfølgelig! Videnskabeligheden gjemmer jeg til andre Samfundslag. Altsaa, mærk dig nøje følgende Betragtning! Saafremt du, hvad jeg haaber, er uskyldig i, at din gamle Kassemat futtede af, saa læg dig rolig hen at slumre og lad Retten gaa sin Gang.

MIKKELSEN.

Ja men ...

NIKOLAJSEN.

Men: saafremt du er skyldig, da skjælv! Sværdet er alt draget af Skeden. Jeg har vist dig dette Dokument. (Tager Brevet frem. Mikkelsen farer sammen ved Synet.) Naar det er sunket i Post-Frederiks sorte Taske, er enhver Tilbagegang spærret for dig.

MIKKELSEN.

Ja men Nikolajsen ...

NIKOLAJSEN.

Du hørte, at Direktøren havde gjort en hel Række graverende Observationer nede paa din Tomt i Formiddags. Ser du, her ligger de didhen hørende Akter. (Lægger Brevet paa Kommoden og tager de blaa Sedler ud af Flora-danica.) Kan du læse, Mikkelsen?

MIKKELSEN.

Det er jo Latin.

NIKOLAJSEN.

Selvfølgelig. Retsvæsenet benytter dette uddøde, men grammatikalsk righoldige Sprog for at sikre sig, at Uvedkommende ikke stikker Næsen i dets Anliggender.

MIKKELSEN.

Ja, men du forstaar jo Latin, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Det gjør jeg ganske vist. Men jeg hører jo ogsaa med til de Indviedes Kreds.

MIKKELSEN.

Kan du da ikke læse, hvad der staar?

NIKOLAJSEN.

Jeg haaber det, skøndt det er nogle Aar siden, jeg sidst gav mig af med det Studium. (Læser.)

«Imola monocephale. Papaver communis. Chrysanthemum parthenium flosculosum». «Brandstedets Tilstand tyder paa, at Ilden er begyndt ikke ude fra Landevejssiden, men inde fra Gaardspladsen». — Det peger *ikke* i Retning af Haandværkssvenden, Mikkelsen.

MIKKELSEN.

Han kan jo være gaaen ind i Gaarden først.

NIKOLAJSEN.

Uden at vække Lænkehunden; mon? — Lad os se videre! «Stenactis speciosa. Petroselium sativum. Convolvulus arvensis parviflorus». — Føj for en Ulykke!

MIKKELSEN.

Hvad er det, Nikolajsen? Hvad staar der?

NIKOLAJSEN.

Her staar, at flere af Stenene viser kjendelige Spor af at have været overgydt med Petroleum.

MIKKELSEN.

Staar der det? Staar der Petroleum?

NIKOLAJSEN.

Der staar Petroleum. «Petroselium sativum. — Petroleum!» Haandværkssvende plejer ikke at medføre større Kvantiteter af dette brandbare Stof i deres Randsler. Det er et *meget* uhyggeligt Indicium, *meget* uhyggeligt, lille Mikkelsen!

MIKKELSEN
(rystende af Angst).

Hvad ... hvad var det for en Idé, du talte om, Nikke ... Nikkelajsen?

NIKOLAJSEN.

Disse Papirer er skæbnesvangre, tro mig, Mikkelsen! Dersom du har noget graverende paa din Samvittighed, saa er der kun én Redning: du maa sende Assurancesummen tilbage og aflægge en uforbeholden Tilstaaelse overfor Direktøren.

MIKKELSEN.

Saa tager de mig jo alligevel.

NIKOLAJSEN.

Dersom du sender Assurancen tilbage anonymt og under fire Øjne letter dit betrængte Hjerte for Direktøren, saa har jeg sammes Ord for, at man vil lade Naade gaa for Ret og intet videre gjøre dig.

MIKKELSEN.

Ja, men jeg kan dog ikke saa godt skille mig af med alle de Penge paa en Gang.

NIKOLAJSEN.

Pengene kommer du alligevel af med. Retten tager Pengene og mere til, kan du vel nok begribe.

MIKKELSEN.

Nikolajsen, kan du ikke arrangere det saadan, at jeg slipper med en Bøde?

NIKOLAJSEN.

Umuligt, kjære Ven!

MIKKELSEN.

Med Halvdelen af Pengene?

NIKOLAJSEN.

Alt eller intet! «Akkordens Aand er Satan!»

MIKKELSEN.

Du er jo min Ven, Nikolajsen. Kan Du ikke tale med Direktøren?

NIKOLAJSEN.

Nytter ikke, Mikkelsen. Jeg *har* talt med Direktøren. Han er urokkelig.

MIKKELSEN.

Jeg bliver jo rent ruineret paa den Maade.

NIKOLAJSEN.

Det bliver værre paa den anden Maade.

MIKKELSEN.

Aa Gud naade mig! Kan du ikke forbarme dig over mig? Jeg lider saa forfærdeligt, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN.

Selv om jeg kunde, gjorde jeg det ikke. Lidelsen er et nødvendigt Element i Individets sædelige Opdragelse. Man skal ikke pille ved Vorherres Husholdning. Var der ingen Lidelser i Verden, saa saa det galt ud med Moraliteten. Tænk paa *det,* Mikkelsen!

MIKKELSEN.

Aa Gud naade mig!

NIKOLAJSEN.

Nu skal jeg kalde paa Direktøren. Han sover til Middag. Saa faar du selv om Resten. Jeg har gjort, hvad jeg kunde, for dig. Jeg vasker mine Hænder. (Han gaar ind ad Baggrundsdøren.)

MIKKELSEN
(gaar frem og tilbage i vild Vaande).

Aa Gud ja! Aa Gud ja! — Stop lidt! (Styrter hen til Kommoden og river de blaa Sedler i Stumper og Stykker, som han derpaa kaster ind i Ovnen. Saa farer han tilbage til Kommoden og griber Brevet, som han ligeledes river i flere Stykker. I det samme træder Lunding ind. Mikkelsen bliver staaende stiv af Rædsel med Papirstumperne i Haanden.)

FEMTE SCENE.

Lunding. Mikkelsen. Siden **Nikolajsen.**

LUNDING.

Vilde De tale med mig? Men det er jo Jens Mikkelsen.

MIKKELSEN
(udstøder et Par kvalte, uartikulerede Lyde, kaster Papirstumperne paa Gulvet og styrter ud ad Døren tilhøjre).

LUNDING.

Hvad i Alverden!... Det er dog det mærkeligste Individ, jeg endnu har truffet paa. (Kalder.) Nikolajsen!

NIKOLAJSEN
(fra Baggrunden).

Hvad behager? Gik han?

LUNDING.

Han løb! Hver Gang jeg ser det Menneske, saa styrter han af, som om Fanden var i Hælene paa ham. Han smed noget Papir der paa Gulvet.

NIKOLAJSEN.

For Pokker, det Bagbæst! Han har revet Brevet til Assurancen i Stykker. Sikken dog en Gavtyv! Mon han ikke ... (gaar over til Vinduet). Der er Ole; han har været ude og sige til. Saa skal her vel gjøres i Stand til Gjæsterne.

LUNDING
(har aabnet sin Flora-danica).

Mine Sedler! Hvor er mine Sedler! De laa her i min Flora-danica.

NIKOLAJSEN.

Det er Mikkelsen, det Dyr!

LUNDING.

Igjen denne Mikkelsen! Er han da rent sprøjtende gal? Udbyttet af mange Dages Forskning tilintetgjort!

NIKOLAJSEN.

Rolig, Hr. Professor! Vi skal nok faa fat i Sedlerne. Kom nu bare med mig. Denne Vej, Hr. Professor!

LUNDING
(idet de gaar ind ad Baggrundsdøren).

Mine Sedler! Mine Sedler!

SJETTE SCENE.

Ole. Bertha.

(Bertha fra højre med en Bakke, hvorpaa Kaffeservice, Bajerflasker, Kager o. s. v. Ole lige efter.)

OLE.

Sæt det ene Fad med Hvedebasser her ved Kaffekopperne! Det er saa til Kvindfolket. Det andet kan du sætte her mellem Bajerne, hvis at Mandfolket vil have nogen Fortæring til de flydende Varer. Saadan kan det godt passe. Det ser helt festligt ud, hvad? Du bliver godt gift, lille Bertha.

BERTHA.

Jeg er da ikke gift endnu.

OLE.

Nej, men du bliver det, det kan du være rolig for. Og det er en pæn Fyr, Smedens Kristen, pæn Fyr, hvad?

BERTHA.

Det er en fæl Torsk.

OLE.

Saadan maa du ikke sige. **(Sætter sig paa Bænken og tager en Skraa.)** Kom lidt herhen, Bertha!

BERTHA.

Hvad er det?

OLE.

Du kan sætte dig her ved Siden af mig. Du ser jo rigtig nysselig ud i Pudsen.

BERTHA.

Synes du det?

OLE.

Ja. — Sig mig engang, Bertha, du er vel noget vemodig over det, at du skal herfra, ikke sandt?

BERTHA.

Aa, ikke saa det gjør noget.

OLE.

Det er dog dit Barndoms Hjem her paa en Maade, hvad?

BERTHA.

Mens Hans Henriksen levede, var her meget rart paa Møllen.

OLE.

Mig kan du vel heller ikke klage paa. Jeg har været imod dig, ligesom du kunde være mit eget Barn.

BERTHA.

Det kan nok hændes, at du ikke havde været bedre mod dit eget Barn, hvis du havde havt et. Det nægter jeg ikke.

OLE.

Ser du det! Jeg har tugtet dig engang imellem; men den, der elsker sit Barn, han tugter det, ved du nok.

BERTHA.

Ja, hvad det angaar, har du ikke ladet det mangle paa noget.

OLE.

Nej. Og nu gjør jeg dit Bryllup. Det skal blive rigtig pænt og rigeligt i alle Maader. Kanske bliver der ogsaa Raad til en Bryllupsgave, enten en Kjole eller et Smaakre'tur eller saadan.

BERTHA.

Pas paa, du ikke ruinerer dig af bare Kjærlighed!

OLE
(ser ondt paa hende).

Aa, det gjør jeg vel heller ikke. (Atter venlig.) Men se saa venter jeg ogsaa, at du viser dig taknemmelig imod mig.

BERTHA.

Gjør du det?

OLE.

Ja. For jeg er jo ikke nødt til at give dig noget. Jeg skylder dig ingenting. Det er af et godt Hjerte, jeg skjænker dig det, forstaar du nok.

BERTHA.

Hvad skal jeg saa gjøre til Gjengæld, Ole?

OLE.

For det første skal du vise dig venlig mod mig, naar Gjæsterne kommer, at de kan se, der bestaar et godt og venskabeligt Forhold mellem os.

BERTHA.

Naa. Og saa?

OLE.

Saa skal du sætte dit Navn paa det Dokument,

som Smeden og hans Søn underskriver paa dine Vegne. Ellers bliver du ikke gift, forstaar du.

BERTHA.

Hvad staar der i det Dokument?

OLE.

Ikke noget, du forstaar dig paa. Det er bare saadan en Formsag.

BERTHA.

Ja, men hvad staar der?

OLE.

Der staar bare, at du ikke har noget at fordre ellers, og det har du jo heller ikke.

BERTHA.

Jeg fordrer ikke noget, som ikke er mit. Det har jeg aldrig gjort. Men hvad det angaar, at jeg skal vise dig Taknemmelighed og den Slags, saa bliver det vist Løgn, Ole.

OLE.

Hvad siger du?

BERTHA.

Jeg siger, at du har været et slemt Bæst mod mig i de her Aar. Og det skulde du dog engang have at vide. Skylder du ikke mig noget, saa skylder jeg heller ikke dig noget. Og naar jeg rejser her fra Møllen, saa er vi kvit i alle Maader.

OLE.

Pas paa, hvad du siger, Tøs!

BERTHA.

Jeg ved meget godt, hvad jeg siger. Du kan gjerne tage Vidner paa det, hvis du vil. Du har jaget og hundset mig fra Morgen til Aften og neppe undt mig det tørre Brød. Og jeg har slidt værre end noget Tjenestetyende for dig, og du har aldrig givet mig saa meget som Tak engang. Du stolede paa, jeg havde ingen andre Steder at gaa hen, gjorde du. Knubbede Ord og ond Behandling, de gjør ikke noget Hjerte blødt. Dengang Hans Henriksen døde, da var det vist ikke det, han bad dig om paa mine Vegne.

OLE.

Vil du tie stille, din Skarns Tøs!

BERTHA.

Nej jeg vil ikke, Ole Henriksen. Engang skal du dog have at vide, hvad jeg mener om dig. Jeg har faaet et godt Humør og gode Kræfter af Vorherre, og en god Samvittighed har jeg ogsaa beholdt, Gud ske Lov. Derfor er jeg kommen gjennem de her Aar uden at krumme Nakken. Men det er ikke din Skyld. Du havde gjærne set, jeg var krøben i et Musehul som en forskræmt Hareunge. For du er en gammel ondskabsfuld Satan, Ole Henriksen. Nu ved du det! (Gaar.)

OLE.

Sikken et forbandet Mundlæ'r, hun har! .... Ja, ja, nu kommer hun jo væk. Nu kommer

hun væk. Det var snart paa Tiden, var det.... Og paa en rigtig pæn Maade kommer hun væk. Paa en rigtig pæn Maade. ... (Arrig.) Den Gjøgeunge! (Gaar brummende ud tilhøjre.)

SYVENDE SCENE.

Bertha. Else Marie. Siden Helge.

BERTHA
(efter et Ophold med en uhyre Skaal Kandissukker, som hun stiller paa Bordet).

ELSE MARIE
(kigger ud mellem Gardinerne).

Bertha!

BERTHA
(uden at vende sig).

Hvad er det?

ELSE MARIE.

Er Kaffen færdig?

BERTHA.

Nej.

ELSE MARIE.

Giv mig en Stump Kandis.

BERTHA.

Du kan ikke tygge den.

ELSE MARIE.

Jeg kan sutte den, Bertha. Giv mig den, hvad?

BERTHA
(rækker hende et Stykke Sukker).

Du er farlig lækkersulten.

ELSE MARIE.

Det gjør saa godt paa Sygdommen, skal jeg sige dig. Nu tager jeg mig et lille Blund. Saa siger du mig nok til, naar Kaffen er færdig.

BERTHA.

Ja, sov du bare! Det er ellers mærkeligt, du kan sove saadan ud i et med al den Kaffe i Maven.

ELSE MARIE.

Det volder Sygdommen, lille Bertha.

BERTHA.

Ja, det gjør den vel. Godnat! (Else Marie forsvinder i Alkoven. Bertha ordner noget ved Opstillingen paa Bordet. Helge fra højre.) Er det dig? Du kommer for tidlig.

HELGE.

Jeg har ingen Ro havt, Bertha. Det her, at jeg skal staa og høre paa, at *du* bliver forlovet med en anden, det er nærved at gjøre mig tosset at tænke paa. Du maa sige nej, Bertha, rentud nej. Der er Tid endnu.

BERTHA.

Nikolajsen mener, det er ...

HELGE.

Nikolajsen, Nikolajsen, han kan sagtens. Han er ikke forelsket i dig. Og desuden, Nikolajsens Vrøvl tror jeg ikke meget paa. Han er en Gjøgler, og naar det kommer til Stykket, narrer han os naturligvis allesammen.

BERTHA.

Det kan aldrig skade at se, hvad han faar ud af det. Bagefter er der altid Raad for *den* Forlovelse. Tag du det bare ganske rolig!

HELGE.

Jeg *kan* ikke tage det rolig. Hvor kan *du* tage det rolig? Er det da ikke en modbydelig Tanke for dig, at du skal forloves med Smedens fjollede Søn?

BERTHA.

Nej, det er jo bare Grin, naar jeg ved, at det ikke bliver til noget.

HELGE.

Ja, men sæt nu ... sæt nu, han finder paa at kysse dig?

BERTHA.

Hvad saa? Tror du, jeg gaar i Stykker for det?

HELGE.

Nej, hør nu Bertha, alvorlig talt. Jeg vil ikke have, du maa kysse ham. Det vamle Mælkefjæs! Den skjævbenede Dreng! Han er jo ikke engang et Mandfolk!

BERTHA.

Kunde du bedre døje, at jeg kyssede et Mandfolk?

HELGE.

Aa Bertha, det er noget af det værste, jeg har været med til!

BERTHA.

Det er farligt, saa du er jaloux! Det vidste

jeg ellers ikke før. Du er jo værre end Karo; den kan heller ikke taale, at jeg kæler for Snap. Kom nu her og giv mig et Kys! (Kysser ham.) Tror du, jeg kunde kysse nogen anden saadan, hvad din store Torsk?

HELGE.

Min egen søde Pige! (Kysser hende heftigt.)

OTTENDE SCENE.

De forrige. Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Ah, det maa jeg lide! Paa selve Forlovelsesaftenen! Lad ikke Smedemesteren se paa det Fænomen!

HELGE.

Uh Nikolajsen, De er et godt Dyr, at De har lavet mig denne her Historie! Det kan De bande paa, jeg skal huske Dem.

NIKOLAJSEN.

Vi to skal nok komme til Rette. De kunde ved Lejlighed hviske Jens Mikkelsen i Øret følgende Trylleformular: «Alt er opdaget! Skynd Dem, før det er forsilde!»

HELGE.

Hvad skal det sige?

NIKOLAJSEN.

Det skal De ikke kere Dem om. Bare sige disse selvsamme Ord med mystisk Stemme og blinke med Øjnene.

NIENDE SCENE.

De forrige. Lunding (fra Baggrunden).

LUNDING.

Hr. Nikolajsen, jeg er utrøstelig over dette frygtelige Tab! Tror De, jeg nogensinde faar mine Sedler igjen?

NIKOLAJSEN.

Det svarer jeg Dem for, Hr. Professor. Naar De bare tager Jens Mikkelsen *strengt*, saa rykker han nok ud med, hvor han har gjort af dem.

LUNDING.

Tror De? Kunde jeg endda rekonstruere dem! Men ...

NIKOLAJSEN.

Rekonstruere?

LUNDING.

Ja, lave dem igjen efter Hukommelsen! Øverst stod Imola monocephale, det mindes jeg bestemt. Men hvad kom saa?

NIKOLAJSEN.

Cadaver communalis var det vist.

LUNDING.

Papaver, mener De. Papaver communis. Aa Gud velsigne Dem. Hvad kommer saa?

NIKOLAJSEN.

Der kommer Ole Kanel med de første Gjæster. Nu Ørene stive!

TIENDE SCENE.

De forrige. Ole. Et Par **Gaardmænd** med deres **Koner.** Deriblandt **Sognefogden.**

OLE.

Velkommen! Sid ned og tag en Taar Kaffe! Værsgo! Hvor er Kaffen, Bertha?

BERTHA.

Nu skal jeg hente den. (Gaar tilhøjre.)

NIKOLAJSEN.

Tillykke med Baandet, Sognefoged! De har det i Knaphullet allerede, ser jeg.

SOGNEFOGDEN.

Ja, det hører sig jo til.

NIKOLAJSEN.

Selvfølgelig! Baandet hædrer Dem, og De Baandet. Det er, som det skal være.

SOGNEFOGDEN
(smiler veltilfreds).

Smeden er ligegodt edrende gal i Hovedet.

NIKOLAJSEN.

Gud ske Lov! Hvorfor det forresten?

SOGNEFOGDEN.

Jo, han var jo Sognefoged i 5 Aar længer end som jeg; men *han* blev nu ikke dekoreret.

NIKOLAJSEN.

Ha, ha! Nej, det er ikke *alle* Abekatte, der

faar Sløjfe paa Halen, som man siger.... Hvordan er De tilfreds med den brune, som jeg havde den Ære at skaffe Dem, Sognefoged!

SOGNEFOGDEN.

Den blev jeg ligegodt snydt med, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Hvad behager?

SOGNEFOGDEN.

Det er den mest tosseste Ulykkeshest i Kongens Riger og Lande. En Gang er den rendt med mig, og en Gang med Søren. Den er Durkløber; og saa er den Pinedød Krybbebider oven i Kjøbet.

NIKOLAJSEN.

Hvor det smerter mig at erfare! Den saa ud til at være saa perfekt.

SOGNEFOGDEN.

Nej, den maa De sgu se at skaffe mig af med igjen, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Selvfølgelig! Det er ikke Meningen, at De skal forfordeles, Sognefoged. Jeg maa have den afsat ovre i Bænkerød. (Bertha med Kaffekanden.)

OLE.

Vær saa god at tage for Jer af Retterne! Her er Bajere. De er trukket op.

ELLEVTE SCENE.

De forrige. Jens Mikkelsen. Senere flere **Gaardmænd** med **Koner. Aline.** Tilsidst **Hans Vold** og **Kristen.**

MIKKELSEN.

Godaften, Ole Henriksen, og Tak for Indbydelsen!

OLE.

Vær saa god, Jens Mikkelsen! Her er Bajere. De er trukket op.

NIKOLAJSEN.

Maa jeg have den Ære at skænke for dig, Mikkelsen? (Afsides.) Du ser saa bleg ud. Drik!

MIKKELSEN
(dæmpet).

Kan du saa ikke klare den for mig, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Brevet er desværre rekonstrueret. (Viser ham et nyt Brev.) Iaften gaar det af, hvis du ikke skynder dig.

MIKKELSEN.

Aa Gud naade mig!

NIKOLAJSEN.

Lad ingen høre noget! Drik! saa faar du Mod til det afgjørende Skridt.

(Man har imens stukket paa Varerne. Flere Gæster kommer til, mellem dem **Aline.**)

LUNDING
(kommer hen til Mikkelsen, strengt).

Jeg maa tale med dem, Hr. Mikkelsen, hører De!
(fjerner sig atter.)

MIKKELSEN
(forfærdet).

Giv mig nok en Bajer, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN.

Gjærne, gamle Ven! — Ja, Direktøren er *meget* gnaven, kan jeg sige dig. «Bliver det snart til noget?» sagde han før, og saa rynkede han Øjenbrynene paa en sindsbevægende Maade. Kan du se, hvor han gnider sig i Hænderne? Han er af dem, man ikke render med, Mikkelsen. Jeg kan ingenting gjøre for dig, min Ven. Iaften er det yderste Frist. Farvel! (gaar hen til Aline.)

MIKKELSEN
(hvisker efter ham).

Nikolajsen! Nikolajsen!

NIKOLAJSEN,
(der lader, som han ikke hørte det).

Hvor De er pragtfuld udfoldet iaften, Madam Jeppesen.

ALINE.

De bilder Dem maaske ind, det er for Deres Skyld, jeg har pyntet mig?

NIKOLAJSEN.

For hvis Skyld vil Tiden vise. Jeg nægter ikke, jeg har det bedste Haab.

ALINE
(koket).

Det har De nok altid. Kan de se, hvem der kommer der? (**Hans Vold** og **Kristen** med et Par nye Gæster.)

NIKOLAJSEN.

«Nu stævner Kløgt og Kraft til Styrkeprøve!» De er min Valkyrie, Madam Jeppesen.

OLE.

Godaften, Hans Vold! Godaften, Kristen! Sid ned og tag en Bajer! Her er Cigarer i Kassen. Værsgod at tænde. Lad Kassen gaa, Sognefoged!

HANS.

Tak, som byder! Jeg tager ligegodt en, med det samme den er her. (Tænder en Cigar og skænker en Bajer op.) Er De der, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Tillykke med Dannebrogskorset, Smed!

HANS.

Hvad skal det sige? De ved vel nok, at jeg ikke er Dannebrogsmand.

NIKOLAJSEN.

Undskyld, jeg troede ... (ser ligesom uvilkaarlig hen paa Sognefogdens Baand.) Det var da forresten mærkeligt. Johansen ovre paa Lillelund sagde virkelig ...

HANS.

Nej, jeg skal sige Dem, Nikolajsen, der er Filureri med i Spillet, Gavtyveknægtestreger, forstaar De. Forresten kan jeg være lige god for det.

NIKOLAJSEN.

Forstaar sig! De bliver ikke bedre, Smede-

mester Vold, fordi de bliver Dannebrogsmand, det er vist nok.

HANS.

Der er saa mange Idioter, som at der faar Korset, saa der er snart ingen Fornøjelse ved den Ting.

SOGNEFOGDEN.

Det er heller ikke det, at der er saa megen Fornøjelse ved at faa det; det er mere det, at det er saa kjedeligt, naar man *ikke* faar det.

HANS.

Hvad mener du med det, Sognefoged?
(sætter sin Bajer haardt i Bordet.)

SOGNEFOGDEN
(patter rolig paa sin Cigar).

Jeg mener lige akkurat, hvad jeg siger, Smed.

OLE
(for at berolige).

Det er kanske lige saa godt, vi gaar lidt ned paa Keglebanen og tager en Pot, mens at Bertha sætter Portvinen frem. Der er tændt dernede.

SOGNEFOGDEN.

Det kan vi, ligesom du synes, Ole Henriksen.
(Opbrud og langsom Bevægelse mod Udgangen.)

NIKOLAJSEN
(hurtig til Lunding).

Hr. Professor, bliv her et Moment, saa skal vi snart faa Rede paa Sedlerne. (Til Aline.) Madam Jeppesen, nu kunde de gaa ind i Værelset her ved

Siden af. Forstinspektøren vil nok yde Dem Gelejde.

ALINE.

Hvorfor skal jeg det?

NIKOLAJSEN.

Fordi De saa vil faa noget at høre, som vil interessere Dem. De kan lade Døren staa paa Klem.

ALINE.

De er en Komediant, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Gjør nu, som jeg siger! Saa skal De komme paa Komedie, kan De tro. (gaar fra hende.)

ALINE
(til Lunding).

Har Professoren saa set paa Mikkelsen?

LUNDING.

Det er lettere sagt end gjort, Madam Jeppesen, for han forsvinder altid som et Lyn, naar jeg kommer i Nærheden af ham.

NIKOLAJSEN.

Skynd Dem, Madam Jeppesen!

(Aline og Helge ind i Baggrunden. De andre Gæster er imens gaaet ud tilhøjre, Nikolajsen lægger Haanden paa Mikkelsens Skulder.)

NIKOLAJSEN.

Vent, Mikkelsen!

MIKKELSEN.

Hvad er det?

NIKOLAJSEN.

Lad de andre først komme udenfor! Her skal ingen Vidner til dette Optrin.

MIKKELSEN.

Lad være at gjøre saadan, Nikolajsen! (Unddrager sig hans Tag.) Hvad er det?

NIKOLAJSEN.

Øjeblikket er kommet. Direktøren vil tale med dig under fire Øjne.

MIKKELSEN
(farer sammen).

Vil Direktøren?

NIKOLAJSEN.

Under fire Øjne; i min Nærværelse. (Til Lunding.) Her er den angergivne Synder, Hr. Direktør.

LUNDING.

De tilstaar altsaa, det var Dem, Hr. Mikkelsen?

NIKOLAJSEN.

Direktøren spørger, om du tilstaar?

MIKKELSEN.

De maa ikke gjøre mig ulykkelig, Hr. Direktør. Det var nærmest ligesom et Ulykkestræf, maa Direktøren tro.

LUNDING.

Hvordan gik det da til?

MIKKELSEN.

Det var en Petroleumslampe, der væltede og stak Ild paa. Saadan gik det virkelig til.

LUNDING.

Stak Ild paa? Gud bevares, gik der da Ild i Papirerne?

MIKKELSEN.

Ja, der gjorde desværre. Hele Kassen futtede jo af.

LUNDING.

Kassen? (Ser forvildet hen paa Kommoden, hvor hans Sager ligger.)

MIKKELSEN.

Men det var egentlig ikke min Skyld. Jeg blev bare saa forskrækket, at jeg rendte min Vej og lod det brænde.

LUNDING.

Ja, jeg saa nok, De rendte; men Lampen saa jeg ikke noget til.

NIKOLAJSEN.

Direktøren lader sig ikke nøje med mindre end en hel Tilstaaelse, Mikkelsen. Petroleumslampen havde du selv taget med over i Loen, ikke sandt?

MIKKELSEN.

Jo, det havde jeg ganske vist.

NIKOLAJSEN.

Og saa puffede du til den, ikke sandt?

MIKKELSEN.

Jo, — af Vanvare.

NIKOLAJSEN
(med voldsom Energi).

Det var *ikke* af Vanvare, Mikkelsen. Det var med Villie. Var det ikke? Rent ud med Sproget, ellers er du færdig! Var det med Villie, du puffede til Lampen, Mikkelsen?

MIKKELSEN
(sønderknust).

Jo!

LUNDING.

Jeg forstaar ikke et Ord af alt dette her. Hvor er Sedlerne, De gale Menneske? Hvor er Sedlerne?

MIKKELSEN.

Sedlerne er her, Hr. Direktør. (Rækker ham en tyk Konvolut.)

LUNDING.

Men Gud bevares, det er jo Hundredekronesedler. Hvad skal jeg med dem?

NIKOLAJSEN.

Lad mig faa dem, Hr. Professor! Jeg skal besørge dem til deres rette Ejermand ... Mikkelsen, du har jo taget Direktørens Optegnelser, dem paa Latin, ved du. Hvor har du gjort af dem?

MIKKELSEN.

De ligger i Ovnen derhenne.

NIKOLAJSEN
(gaar hen og aabner Ovndøren).

Manden taler Sandhed, Hr. Professor. Her

er Dokumenterne. De er ganske vist noget derangerede (puster Asken af), men et Øje som Deres vil let kunne rekonstruere dem. (Rækker Lunding Sedlerne.)

LUNDING.

Gud være lovet! De er her allesammen, tror jeg. Men hvorfor i Himlens Navn har dette Menneske ...?

NIKOLAJSEN.

Lad *mig*, Hr. Professor! Vi skal senere søge tilbunds i denne mystiske Episode. Nu kan du gaa hjem og hvile dig, Mikkelsen. Du har havt et Par bevægede Timer. Denne Gang reddede jeg dig af Suppedasen; drat nu aldrig mer i den igjen!

MIKKELSEN.

Nej, det skal jeg nok tage mig iagt for. — Kan jeg gaa, Hr. Direktør?

LUNDING.

For mig kan De gaa til Bloksbjerg.

MIKKELSEN.

Mange Tak! — Tak for din Hjælp, Nikolajsen! Det skal jeg aldrig glemme dig af.

NIKOLAJSEN.

Det vilde heller ikke være kjønt af dig, Mikkelsen. (Mikkelsen gaar.)

LUNDING.

Det er dog de ubegribeligste Mennesker her

paa denne Egn! Hvad var det for en Masse Penge, han gav Dem, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Dem, han havde snydt Assurancevæsnet for, da han sved sin gamle Kahyt af.

LUNDING.

Gud bevares!

NIKOLAJSEN.

Og som nu uopholdelig skal blive sendt tilbage til rette Vedkommende; saa tænker jeg, Fyren kan slippe med Skrækken. (Aabner Baggrundsdøren for Aline og Helge.) Hvad siger De til *den* Frier, Madam Jeppesen?

ALINE.

Sikken en gammel Tyveknægt! Hvordan fik De ham dog til at bekjende?

NIKOLAJSEN.

Min Hemmelighed! Man gaar ikke omkring som Kolportør af almennyttig Oplysning i 20 Aar uden at indhøste Erfaringer. Jeg er Menneskekjender. Jeg kjender ogsaa Dem, Madam Jeppesen!

ALINE
(ler).

Aa, De er en Fjoldrian, Nikolajsen!

BERTHA
(kommer med Bakken, hvorpaa Portvin og Kager).

Kan I flytte Jer lidt, mens jeg bytter om paa Varerne?

NIKOLAJSEN.

Vi skal allesammen hjælpe Dem, Jomfru Bertha. Det er gjort i et Moment. Nu skal De se, en, to, tre! (Dækningerne byttes. Lunding staar ved Kommoden, fremdeles beskæftiget med sine Sedler.)

BERTHA.

Det er lige saa godt, jeg giver det gamle Murmeldyr der i Sengen en Kop Kaffe med.

NIKOLAJSEN.

Hun skulde have Fanden og ikke Kaffe, den gamle Krokodille! Har hun nu sovet under alt dette Staahøj?

BERTHA.

Som en Griseso, ja. Det er helt mærkværdigt. Men nu bliver hun nok vaagen. (Gaar hen mod Alkoven med en Kop Kaffe.)

NIKOLAJSEN.

(med et pludseligt Indfald, stanser hende).

Vent lidt! Jeg faar en Idé! Vent med Kaffen, Jomfru Bertha!

BERTHA.

Hvad er det?

NIKOLAJSEN.

Det skal De siden faa at vide.

ALINE

(koket til Nikolajsen).

Ja, saa bliver det vel Smeden, jeg bestemmer mig for, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

De har Deres moralske Frihed, Madam Jeppesen.

Hvis De vil have Klø endnu engang fra Morgen til Aften, saa Velbekomme!

ALINE.

Aa, det har vel ingen Nød, tænker jeg.

NIKOLAJSEN.

Ja, nu kan De jo bare vente lidt og se.

ALINE.

Det er netop det, jeg vil, Nikolajsen.

BERTHA.

Nu er Tingene i Orden. Saa er det vel bedst, jeg siger dem til paa Keglebanen. Gaar De med, Madam Jeppesen?

ALINE.

Ja, det kan jeg godt. (Bertha og Aline gaar.)

LUNDING.

Jeg har det, Hr. Nikolajsen! Det stemmer! Der er ingen Ulykke sket. (Viser ham de sammenpassede Stumper af de blaa Sedler paa Kommoden.)

NIKOLAJSEN

Kan De se, jeg fik Ret?

LUNDING.

De er et sjældent begavet Menneske, det maa jeg indrømme Dem.

NIKOLAJSEN.

Ja, det er ikke Vorherres Skyld, at jeg ikke er blevet Minister, Hr. Professor.

HELGE.

Maaske kan De blive det endnu, Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Saa højt gaar mine Forhaabninger ikke. Kunde jeg bare blive Bagermester, saa vilde jeg være tilfreds for den Gang.

(Hele Selskabet, undtagen Mikkelsen, kommer tilbage).

TOLVTE SCENE.

Lunding. Nikolajsen. Helge. Aline. Bertha. Ole. Sognefogden. Hans. Kristen. Gæsterne.

SOGNEFOGDEN.

Du blev ligegodt den lille, Smed.

HANS.

Det er Fanden til Bane, Ole Henriksens. Den giver bare skjæve i venstre Spand, og i højre kan jeg nu engang ikke slaa.

SOGNEFOGDEN.

Ja, jeg kunde nok tænke, der var Filureri med i Spillet. Men ellers saa slog Rasmus da alle ni to Gange i venstre Spand.

HANS.

Saa? Det gjorde han vel ikke.

SOGNEFOGDEN.

Gjorde du ikke, Rasmus?

EN GAARDMAND.

Jo, det passer.

HANS
(mer og mer irriteret).

Ja, I to holder jo altid sammen som to røde Køer. Det var nok heller ikke for det bare Grøftevand, at den nye Vej kom til at gaa over Rasmus' Lod, skøndt Jens Frederiksens var nærmere til det.

SOGNEFOGDEN
(noget ophedet).

Det er Løgn i din Hals, Smed. For der var en svær Bakke at gaa igjennem der, det ved du meget godt.

HANS.

Den Bakke kan jeg, Dælen tude mig, grave færdig med en Skovl paa tre Timer, og det mutters alene.

SOGNEFOGDEN.

Ja, du er farlig stor i Flaben, det ved vi nok.

HANS.

Jeg skal vise dig, jeg ikke er mindre i Næverne, hvis du har Lyst.

OLE
(beroligende).

Kom nu her og tag et Glas Portvin og en Sødekage. Det er jo ikke noget at staa og trættes om.

GAARDMANDEN
(til en Nabo).

Jeg *slog* Fan'eme' alle ni to Gange i venstre Spand. (Man tager Plads om Bordet).

OLE
(for Bordenden længst tilbage).

Sæt dig her ved Siden af mig, Smed! lad nu

være at sidde saadan og fnyse hele Tiden! Det ligner jo ingenting for et kristent Menneske.

HANS.

Jeg fnyser ikke, men jeg lader mig ikke træde over Tæerne af nogen, enten han saa er Dannebrogsmand eller Ridder af Drommedariussen.

OLE.

Der er jo ingen, som træder dig over Tæerne, Hans. (Rejser sig og rømmer sig.) Og saa har jeg den Meddelelse at gjøre de tilstedeværende gode Venner og Bekjendte, at vor lille Bertha er blevet forlovet med min kjære Ven, Smedemester Volds eneste Søn Kristen, og beder jeg Dem alle med mig tømme et Glas paa de unge Menneskers Sundhed. Skaal, Smed! (Alle drikker og klinker.)

HANS.

Jeg slutter mig til min ærede Ven, Ole Henriksens Ord og beder Dem ligeledes drikke et Glas paa Værtens Velgaaende. Vi kjender ham alle som en god Mand og en Mand, der ikke bruger Filurerier af nogen Art, og derfor skal han leve højt, Hurra!

ALLE.

Hurra!

NIKOLAJSEN
(dæmpet til Kristen).

Tag ham nu lige i Krebsen, Kristen! Nu er der Vidner paa det.

KRISTEN.
(betænkelig).

Han er saa morderlig edderspændt i Øjeblikket.

NIKOLAJSEN.

Vis, du er en ægte Smed, der kan smedde, mens Jernet er varmt. (Klinker paa hans Glas. Højt) Hr. Kristen Vold har Ordet.

KRISTEN
(rejser sig).

Ja, jeg har egenlig kun det at sige, at jeg i og for sig ikke har noget imod denne her Forlovelse, for saa vidt. Men, naar min Fader siger, at der ingen Filurerier er med i Spillet, saa er det nu for saa vidt mindre korrigtigt. For det *er* der nemlig.

HANS.

Hvad Fanden er det, du siger, Dreng?

KRISTEN.

Jeg siger, at du har ikke Ret til at beholde de 1000 Kr., som du skylder Ole Henriksen, for det er nemlig mig, som at de tilkommer. Naar jeg ikke var blevet forlovet med Bertha, saa havde du pænt kommet af med Pengene.

HANS.

Vil du lige øjeblikkelig sætte dig ned, din spattede Rad, og holde din Kaje!

SOGNEFOGDEN.

Tal du bare videre, Kristen! Hvad er det med de Penge?

KRISTEN.

Det er noget fælt Svineri, er det. Og saadan er det nok ogsaa med min Mosters Penge, som

du vil snyde mig for. Du har ingen Ret til at tage 4000 Kroner for min Opdragelse, for det er den pinedød ikke værd.

HANS
(ryger op, aldeles rasende).

Nu taaler jeg det min Salighed ikke længer! Jeg skal Fanden danse mig knække hvert Ben i din Krop, hvis du ikke æder hvert evigste Ord i dig igjen, din Idiot!

OLE.

Hans, husk dog paa, det er din Søn, du taler til!

KRISTEN.

Jeg lader mig ikke tampe længer, ved du det. For jeg er myndig. Og hvis du ikke holder dig i Skindet, saa kan du blive dømt til Mulkt for det, kan jeg lade dig vide. Det kan Professoren der bevidne, for han ved det.

LUNDING
(forskrækket).

Gud bevares, hvad har jeg med det at gjøre?

HANS.

Naa, du lader dig ikke tampe? Det gjør du ikke, hvad? Det skal vi dog være to om! (Farer ud paa Gulvet, ned mod Kristen, der dækker sig bag sin Stol.)

SOGNEFOGDEN.

Tag dig iagt, for, hvad du gjør, Hans!

KRISTEN.

Her er Vidner paa det! Saadan er han altid.

OLE
(er løbet efter Hans og søger at holde ham tilbage. Damerne farer hvinende ud paa Gulvet. Aline yderst tilhøjre.)

Hans Vold! Hans Vold! Hør nu engang!

HANS.

Slip mig for Satan! — Din glatsnudede Smørfinke! Din fedtede Møghund! Jeg skal konfirmere din Hjernekiste, skal jeg! (Slaar en Stol efter Kristen, saa den smadres i Stumper og Stykker. Fruentimmerne hviner.)

KRISTEN.

Han slaar mig ihjel!

OLE.

Hans Vold dog! Hans Vold dog!

ALINE
(udbryder dybt grebet og bleg).

Jeppesen!!

NIKOLAJSEN.

Gratulerer, Madam Jeppesen!

ALINE.

Hør engang, Nikolajsen! (Tager ham tilside.)

OLE.

Vær dog rolig, Hans Vold! Du ved jo ikke, hvad du gjør!

HANS.

Jo gu' ved jeg saa. Den blakkede Køter! Han bestiller ikke det, Gud har ladet skabe, fra Morgen til Aften andet end gjøre Fortræd. Og det har jeg givet ham Kosten for i 21 Aar. Og nu kommer han her og skaber sig tosset og laver

Ballerage i alle Menneskers Nærværelse. Er det en Maner at tale til sin Fader paa? Jeg forlanger ikke meget af Knægten, men elske og ære mig, skal han, Dælen tude mig!

KRISTEN.

Ja, det er du den rette til.

HANS.

Hvad siger du, din spatbenede Hestekanin!

(Vil hen til ham.)

OLE.

Hans Vold! Hans Vold!

NIKOLAJSEN

Hvis jeg turde tilraade Dem noget, Ole Henriksen, saa skulde De faa ham ud og røre ham lidt i Aftenluften. Det vilde utvivlsomt lette paa hans Temperatur. En ordenlig Rundgang, Ole Henriksen!

OLE.

Kom et Øjeblik med mig, Hans Vold! Jeg har noget at sige dig. Kom nu her!

HANS.

Hvad er det?

OLE.

Ja, kom nu bare med! (Trækker ham med sig ud tilhøjre.)

NIKOLAJSEN

Maa jeg foreslaa de Tilstedeværende en lille Overraskelse? Den vil maaske bidrage til at sprede de forholdsvis sammentrukne Skyer paa Aftenens Himmel.

SOGNEFOGDEN.

Hvad er det for en Overraskelse, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Ja, nu skal De bare se. Aa, Jomfru Bertha, kom *nu* med den Taar Kaffe! Her paa Bordet hos den Syge! Hun skal dog ogsaa have en lille Forfriskning paa Festaftenen, det gamle Skind! (Sætter Koppen paa det lille Bord ved Alkoven.) Og saa! (Tager den brune Lærke frem og tømmer den.) Tillader De, Hr. Professor! (Fylder Lærken af Spiritus-vini Flasken og sætter den derpaa paa Bordet ved Siden af Kaffekoppen.) Maa jeg nu bede Dem alle se paa mig og bære Dem ad nøjagtig, som jeg siger Dem til! De ogsaa, Hr. Professor!

LUNDING.

Hvad er det dog, De har for?

NIKOLAJSEN.

Et lille psykologisk Experiment. — Kald paa hende, Jomfru Bertha!

BERTHA.

Else Marie, skal I ikke have en Taar Kaffe med os andre?

ELSE MARIE.

Jo Tak, lille Bertha. Jeg siger ikke Nej.

NIKOLAJSEN
(dæmpet til de andre).

Ikke se derhen! Almindelig Konversation! (Højt.) Sognefogdens Tyr fik nok første Præmie ved Dyreskuet?

SOGNEFOGDEN.

Ja, det er meget vist. (Samtalen føres under Nikolajsens Ledelse højrøstet i Munden paa hverandre. De enkelte Sætninger — ad libitum — høres ikke tydeligt. Else Marie drikker imens sin Kaffe. Hun faar Øje paa «Lærken», skæver hen til Nikolajsen, der vender Ryggen til, betænker sig, men tager derpaa «Lærken» og drikker en ordenlig Slurk. Hun farer op, nyser og spytter.)

NIKOLAJSEN
(vender sig om).

Hvad er det, Else Marie? Faar i Kaffen i den forkerte Hals?

ELSE MARIE
(spruttende).

Hvad var det dog? Pyh! Det er ligesom det bare Ild! Pyh!

NIKOLAJSEN
(forfærdet).

I har da vel ikke drukket af den Lærke, Else Marie? Har I?

ELSE MARIE.

Ja, hvad var det dog?

NIKOLAJSEN.

Du gode Gud! Det var jo Gift! Professorens Botanik-Gift var det. I er dødsens, Else Marie!

ELSE MARIE.

Hvad er jeg! Gift! Hjælp mig! Det brænder som gloendes Ild i Maven.

NIKOLAJSEN.

Der er ingen Redning. Ulykkelige! Hvor kunde det ogsaa falde Jer ind?

ELSE MARIE.

Jeg troede jo, det var Pommerans! Hjælp! Bertha! Ole! Giv mig Mælk! Mælk! Mælk!

(Hun farer ud af Sengen og synker ned i Lænestolen.)

NIKOLAJSEN.

Mælk forslaar ikke, Else Marie! — Else Marie, hører I! — Ikke sandt, Hr. Professor, kun ét kan hjælpe. Denne hersens Salmiakspiritus. Men hvor faar vi den fra i saadan en Fart?

ELSE MARIE.

Spænd for! Kjør paa Apotheket! Apotheket!

LUNDING.

Der staar en Flaske paa Kommoden der.

NIKOLAJSEN.

Sikken et Held! (Tager hurtig Flasken.)

ELSE MARIE

Giv mig! Giv mig! Skynd Dem, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN

Ja, vent et Øjeblik! — Jeg holder dit Liv i min Haand, Else Marie. Noget for noget! *Hvor er Testamentet?*

ELSE MARIE.

Det ved jeg ikke! Giv mig Flasken!

NIKOLAJSEN.

Hvis I ikke, inden jeg har talt til tre, har

sagt mig, hvor Testamentet er gjemt, saa gyder jeg denne Flaskes Indhold ud paa Gulvet, og ingen menneskelig Magt kan redde Jer. Her er to Mil til nærmeste Apothek. *En* —!

ELSE MARIE.

Giv mig Flasken! Jeg ved ikke, hvor det er. Giv mig den!

NIKOLAJSEN.

To!

ELSE MARIE.

Aa Gud forbarme sig! Jeg kreperer!

NIKOLAJSEN.

Tre! (Tager Proppen af Flasken).

ELSE MARIE
(skriger).

Uhret! Det gamle Uhr! Paa Bunden!

NIKOLAJSEN.

Aha! Vær saa god, Else Marie! Det er nok at lugte til den. (Mens hun lugter til Flasken, farer han hen til Uhret og tager Testamentet frem.)

OLE
(fra Døren tilhøjre).

Hvad er det? Er det dig, Else Marie? Hvordan er du kommet ud af Sengen?

NIKOLAJSEN.

Kjender I det Papir, Ole Henriksen?

OLE
(til Else Marie, der hostende og nysende vakler hen til Sengen).

Din gamle Hellefiynder! Kom med det, Nikolajsen!

NIKOLAJSEN.

Dette Papir kommer jeg *ikke* med, før De har lovet at opfylde alle de Forpligtelser, Deres afdøde Broder her paalægger Dem med Hensyn til hans Datter, vor lille Bertha.

OLE.

Det har jeg hele Tiden haft isinde, naar Bertha blev gift. Kom saa med det!

NIKOLAJSEN
(ser i Testamentet).

En aarlig Afgift af Møllen her paa 2000 Kroner efterlader Hans Henriksen herved Bertha, saalænge hans Broder Ole og Søster Else Marie lever, og ved sammes dødelige Afgang Møllen med alt Tilliggende. Ole Henriksen og afdøde Skolelærer Danielsen som Vidner. Vil De behage at se, Sognefoged Andresen?

SOGNEFOGDEN.

Ja, det har sin Rigtighed. — Hvordan hænger det sammen, Ole?

OLE.

Jeg har jo sagt, det var min Hensigt at gjøre det altsammen, naar Tiden kom. Hvem kan bevise mig andet over?

NIKOLAJSEN.

At De har tilbageholdt dette Dokument i 2½ Aar, er uden Tvivl en temmelig muggen Affære, Ole Henriksen; men kjender jeg Bertha ret, saa

vil hun ikke fordre andet, end at Testamentets Ordlyd opfyldes nu, da det er kommet for Dagen. Har jeg ikke Ret, Jomfru Bertha?

BERTHA.

Ole Henriksen og jeg har talt ud sammen. Jeg fordrer ikke andet end min Ret.

OLE
(ydmygt).

Den er jeg jo villig til at give dig i alle Maader, lille Bertha. Naar du nu gifter dig med Kristen . . .

NIKOLAJSEN.

Jomfru Bertha ønsker at foretage en lillebitte Ændring i Aftenens Program. Hun har ikke noget imod at gifte sig, men det bliver ikke med den ellers agtbare og flinke, unge Sportsmand Kristen Vold.

OLE.

Med hvem da?

NIKOLAJSEN.

Med hosstaaende Ungkarl, Hr. Helge Hansen af Vinderød, som længst har vundet hendes Hjerte.

OLE.

Hvad for noget?

HELGE.

De staar Dem vist ikke ved, at der rippes yderligere op i denne Historie, Ole Henriksen. Vi behøver ikke Deres Samtykke, og vi agter ikke at lade os genere af, at De nægter os det.

OLE
(sukkersød).

Hvorfor skulde nægte mit Samtykke? Det kunde Bertha jo blot have sagt strax.

NIKOLAJSEN.

Vi havde vore Grunde til at opsætte Deklarationen, Ole Henriksen. Men da nu alt er i Orden, foreslaar jeg, at vi drikker endnu et Glas af vor Værts fortræffelige Portvin paa det *rigtige* unge Pars Velgaaende. Og dersom en rent personlig Bemærkning maa være mig tilladt, vilde jeg anmode de ærede Herskaber om ved samme Lejlighed at medtage Madam Aline Jeppesen og min Ringhed. Vi er nemlig ogsaa forlovede.

KRISTEN.

Ja, men hvad faar *jeg* saa, Nikolajsen?

NIKOLAJSEN.

Cycleværkstedet, Kristen! Det skal jeg og Professoren der nok ordne.

LUNDING.

Hvad kommer det nu *mig* ved? Jeg forstaar ikke et Ord af alt dette her, Hr. Nikolajsen.

NIKOLAJSEN.

Snart slaar Forklaringens Time, Hr. Professor!

LUNDING.

Jeg er saa fortumlet som en Kat, der er slaaet af Tønden, Aldrig havde jeg tænkt, jeg skulde

opleve saadan en Masse nerverystende Optrin her i «Hyggeligheden», hvor jeg søgte ud for at faa det roligere end i København.

NIKOLAJSEN.

Menneskene ere ens allevegne, Hr. Professor. Det er en Sandhed, man erkjender, naar man har været Kolportør af almennyttig Oplysning i 20 Aar. Skaal Hr. Professor!

Tæppet falder.

KARL SCHØNBERGS FORLAG

P. A. Rosenberg:

Af et Digterliv. Uddrag af L.'s Papirer. 1881. 75 Øre.

Fantomer. Lystspil i en Handling. 1885. 85 Øre.

Hjarne. Skuespil i fire Handlinger. 1883. 1 Kr. 50 Øre.

Klytæmnestra. Drama i fem Handlinger. 1889. 1 Kr. 50 Øre.

Henning Tondorf. Skuespil i fire Akter. 1894. 2 Kr. 50 Øre.

Erotiske Digte. 1896. 1 Kr. 25 Øre.

Søren Kierkegaard. Hans Liv, hans Personlighed og Forfatterskab. En Vejledning til Studiet af hans Værker. Med et Billede af Kierkegaard efter H. P. Hansens Tegning. 1898. 3 Kr.

Dønvig Præstegaard. Skuespil i 4 Akter. 1899. 2 Kr.

Cyrano de Bergerac. Romantisk Skuespil paa Vers i 5 Akter. Af Edmond Rostand. 1899. 3 Kr.

Samfund og Klike. Et Bidrag til Belysning af Vilkaarene for vor nationale Kunst og Literatur i Nutiden. 1902. 50 Øre.

Grækeraanden. Tolv populære Foredrag over Aands-historie. 1903. 4 Kr. 50 Øre.

Rasmus Nielsen, Nordens Filosof. En almenfattelig Fremstilling. Med et Billede af Rasmus Nielsen. 1903. 4 Kr. 25 Øre.

Hjælpen. Skuespil i fire Akter. 1904. 2 Kr. 75 Øre.

Romeraanden. 1905. (Under Pressen.)

KBHVN. BIANCO LUNO

